

TISDAG 5 JANUARI. NR 1/2016

Konsult ska lösa problem i Vanda svenska
Sidan 7

Attityderna till droger ett problem
Sidan 6

Tjena och välkommen, Olaus Petri!
Sidan 6

► **DENNA VECKA:** INSTICK TILL VASA SVENSKA FÖRSAMLING

När drömmarna grusas tar Tommy Hellsten steg i tro

Skulder och sömnlösa nätter fick terapeuten att pröva vad Gud går för.
Sidan 2

Vi hjälper dig komma ihåg året som gick
Sidan 4

Audas-Willman och Björk bygger församling
Sidan 9

Laestadianerna på Söderfjärden blev teve
Sidan 12

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Uppdrag: ena, vittna och tjäna

KP KYRKAN är missionerande till sin karaktär. Dess väsen syns genom enhet, vittnesbörd och tjänande.

Det här slås fast i de nyaste riktlinjerna för kyrkans mission som godkändes i december. Det är ett läs- värt dokument. Punkterna går igenom det centra- la, allt ifrån utgångspunkten i alla kristnas kallelse till mission i Matteusevangeliet. Det gemensamma vittnesbördets karaktär, ramarna för verksamhet och relationer både internt och externt, prickas av.

DET äldre dokument som ligger som grund för de nya riktlinjerna pekar tydligt på församlingarnas ansvar för kyrkans världsomfattande missions- uppdrag. Kopplingen finns kvar också nu, men ett ställe där den saknas är i stycket om kamrat- skap i hemlandet. Kyrkans missionsorganisatio- ner ska stöda församlingarna och stiftet, sägs det, och gott så. Däremot saknas den omvända di- mensionen. I dag behöver de organisationer som byggts upp och vars arbete har konsoliderats och reglerats centralt allt stöd de kan få från försam- lingarna. Den ömsesidigheten hade det varit värt att skriva in. Missionsutgifterna hör till de bud- getmoment som ligger i riskzonen för att ban- tas ner i en lokal församlingsbudget. De har al- la underordnat sig kyrkans gemensamma praxis och lagstiftning. Det är inte juste att församling- ar drar in eller snålar med stödet till organisa- tioner på grund av deras profil. Så länge de alla följer de gemensamma överenskommelserna är det en fråga om solidaritet att stöda deras arbete.

Här har det brustit, inte bara gentemot de kon- servativa utan också i andra riktningen. Särskilt Finska Missionssällskapet har fått ta stryk för be- slutet att sända ut ett homosexuellt par. Det för- siggär ett otrevligt spel bakom kulisserna där mis- sionsorganisationer som på pappret verkar under samma premisser spelas ut mot varandra som va- ror av olika kvalitet. Så borde det inte vara. I föl- rasade det statliga biståndet till den del av uppdraget som handlar om att tjäna sin nästa i den holistis- ka missionens anda. Kanske var det riktigt, i viss mån. För uppdraget är och förblir kyrkans med eller ut- an biståndspengar. Men det förutsätter att församlingar- na använder och är trofasta mot de kanaler de själva har byggt upp.

EN ANNAN ljuspunkt är den glasklara skillnaden mellan mission och religionsdialog. Dialog handlar om att möta och lyssna, stadigt förank- rad i sin egen tro, med re- spekt för den andras. PD Mika Helander valde nyligen i sin underökning av integrationen på svenska i Finland bort församlingarna med hän- visning till deras bevekelsegrund. I och med det föll ett brett spektrum av insatser i Svenskfinland bort. Själv säger den lutherska kyrkan här tyd- ligt vad den är, och vad den önskar andra: "Det kristna vittnesbördet och den kristna gästfrihe- ten hjälper att integrera dem som flyttat till Fin- land från andra länder i det finländska samhäl- let." Vilka andra aktörer har för det första prio- riterat den samhällsutmaningen så här högt, och för det andra deklarerat sitt mål?

"Så länge en or- ganisation följer de gemensam- ma överenskom- melserna är det en fråga om soli- daritet att stöda deras arbete."

PROFILEN: TOMMY HELLSTEN

"Felkopplingen mellan lycka och omständigheterna förstår du först när omständigheterna blir fel."

Glitter över svart sand

Vem ids och orkar vaska fram trons kärna i en sits när livet ger en på käften? Tommy Hellsten gör det. Just då blir det relevant för honom att bena ut vad det här med Gud egentligen handlar om.

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Klarsynt, frispråkig, självupplevd ... När **Tommy Hellstens** debut *Flodhästen i vardagsrummet* damp ner på bok- diskarna var den en skräll inte bara för- säljningsmässigt, utan också en av de böcker som banade vägen för en flod av terapeutisk självhjälpslitteratur med ett tilltal som lockade många.

Att den dessutom handlade om alko- holism och vad den gör med dem som drabbas av den direkt och indirekt, en öm punkt i det finländska samhället, gjorde den inte desto mindre begärlig.

Tommy Hellsten blev stor. Böcker- na, föreläsningarna och framträdan- dena avlöste varandra i rask takt. Hans tankar och terminologi om medbero- ende har satt djupa spår, både bland yr- kesfolk och allmänhet. Resonemang- et överfördes till teorier om ledarskap, personlig utveckling och befrielse.

I vår kommer han ut på svenska med *När allting faller på plats*. I många avse- enden är han tillbaka där han började. Återigen gör han smärtsamt ärliga reflexioner över sin egen andliga resa, på ett sätt som speglar det allmänt mänskliga. Den här gången talar Tom- my Hellsten öppet om Gud, Jesus. Och om sina egna misslyckanden.

Tron mellan raderna

– Det jag nu skriver om har funnits där bakom hela tiden. Jag har kanske lå- tit läsarna förstå det mellan raderna, men inte heller riktigt vetat själv hur jag ska skriva om religiösa saker utan att det blir klyschor. Jag är inte någon

förkunnare. Jag har velat att folk ska lyssna på mig. Men samtidigt fanns det inre tvånget att komma fram med det jag vill ha sagt ... om det nu är så att det här är min sista bok.

Tommy Hellsten började i tiden stu- dera teologi med klivna motiv. Dels brann han för att hitta svar på sitt sö- kande, dels var han fylld av en inre revolt och ville hitta argument för att punktera tron. Hans brottningskamp har följt honom länge och hans aver- sion mot religiositet finns kvar.

– Om du strör omkring dig religiö- sa begrepp till höger och vänster, ut- an att öppna dem, blir de bara tomma ord. Det handlar som alltid om egot. När egot kapar godheten förvandlas den till självgodhet. När egot kapar andligheten förvandlas den till religiositet.

Smärtsamt att misslyckas

Någon har kategoriserat Tommy Hell- sten som en nutida mystiker. Han har kritiserat samhället, inte minst i men- tor- och ledarskapskonceptet *Ihminen tavattavissa*, som var tänkt som en mot- kraft till det anonyma prestationssam- hället.

– Vi håller på och skapar ett sam- hälle som vi jagar ut oss själva ifrån. Allt som ger oss det vi mest av allt be- höver: lokala sammanhang, känslan av att vara älskad, bekräftelse, mon- teras ner och slås sönder.

Samhället är komplext, påminner han, men det går kanske att dra vis- sa paralleller mellan individens ba-

na och ett kollektiv där strukturer ras- sar samman med strukturell ensam- het som följd.

Ironiskt nog var det koncept som skulle vara ett medel för den goda ut- vecklingen något som fick Tommy Hellstens egen tillvaro att vackla.

Först var det den internationella lan- seringen som dödades av en ameri- kansk förlagsfusion och slutade med lätthet med engelska böcker i hans källare. Sedan kom det stort upplagda seminariet som floppade. Men smärt- sammast av allt var företagssatsning- en som gick snett. Från att ha skålat med sin hustru över ett lyckat köp gick det inte ens ett år innan han stod kvar med bara skulder och sitt hus som pant. Han skriver:

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@
kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@
kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@
kyrkpressen.fi
Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: May Wikström

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressre- gister när du gör en flyttanmä- lan. I annat fall, vänligen kon- takta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: pre- numeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan ex- tra kostnad.
För familje- och radan- nonsen per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsda- gar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@
kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

I ett halvt år låg jag om nätterna och svettades i lakanen och försökte lösa vårt livs kaos. Jag hade gått från misslyckande till misslyckande de senaste åren. Till slut var lidandet så stort att jag accepterade att allt ryker. Jag gav upp min rätt att bestämma vad som är bäst för mig och kräva det av livet.

Det här är den stora uppgörelsen med det egna egot, i boken talar han om det kvanthopp som krävs av en människa för att hon ska kunna bli medveten om sitt ego: att kunna se sig själv utifrån, att se sitt omätliga inre – men samtidigt klara av att inte bli ett med det.

Hellsten sitter i sin fåtölj ”jag måste få sitta där annars blir jag helt förvirrad”, med blicken mot förstoringen bakom det antika skrivbordet. Bilden har han själv tagit på Fuerteventura.

TOMMY HELLSTEN ser en strukturell ensamhet i samhället, som bottnar i att sammanhang som har betydelse för människan monteras ner.

Solglitter på havsvatten, i botten säregget reflekterat av svart sand. Ett stenkast från gårdsbyggnaden med hans arbetsrum ligger villan, som nu är satt till försäljning. Solglitter. Och svart sand.

– Det här är inga tankekonstruktioner. Därför har jag använt min egen historia för att förklara det hela, trots att någon kan uppleva det som motbjudande. Jag håller på att förlora mitt hem. Det har varit en fruktansvärd kamp, och vi börjar acceptera att det kanske blir något bra av det här. När man inte orkar motsätta sig mer och överläter sig i en akt av tillit så infinner det sig också en aning av att det finns någon som man överläter sig åt, en föräning av kärlek.

Han säger att människan är funtad

så att hon kopplar ihop lycka med omständigheter.

– Det förstår du inte förrän du får ”fel” omständigheter. Men det är en svår skola att disidentifieras med dina omständigheter.

Tommy Hellsten säger att skrivprocessen har varit en andlig resa, helt anorlunda än hans tidigare. Det började med att dispositionen till boken kom bort just när hans skrivledighet inledes. Nu är han redo att se vart Gud leder.

– Du kan inte acceptera lidande, motgångar och svårigheter om du inte har kärlek. Då lever du kvar i ett illvilligt universum. Men börjar du ana kärleken bakom det svåra så inser du att det finns ett kärleksfullt motiv bakom allt.

TOMMY HELLSTEN

KÄND TERAPEUT SOM GETT UT ÖVER 20 BÖCKER PÅ BÅDE FINSKA OCH SVENSKA.

64 ÅR, BOR OCH ARBETAR I GESTERBY, SIBBO TILLSAMMANS MED HUSTRUN CARITA SOM OCKSÅ ÄR TERAPEUT.

I KP NR 2 INLEDER HAN EN SERIE DÄR HAN SKRIVER OM SVÅRA MEN CENTRALA BEGREPP I KRISTEN TRO.

Utvärderar satsning på gudstjänstliv och andlig fördjupning

ÅRSBOK. I årsboken för Borgå stift 2015 utvärderar biskop **Björn Vikström** den medvetna satsningen på att utveckla gudstjänstlivet som precis hade lanserats när han tillträdde som biskop hösten 2009. Han skriver att han är övertygad om att idén med gudstjänstgrupper och en ökad delaktighet i förverkligande av gudstjänsten är den

rätta vägen att gå för att stimulera gudstjänstlivet.

”Då tänker jag inte främst på förhoppningen om att deltagarantalet skall stiga, utan framför allt på vad sättet att fira gudstjänst berättar om vår identitet som kristna: vi skall inte nöja oss med en uppdelning i producenter och konsumenter, utan understryka den gemensamt firade gudstjänst-

tens roll i kyrkans liv.”

Biskopen skriver också om hur han i början av 2013 tog initiativ till en arbetsgrupp som fick i uppgift att jobba med andlig fördjupning inom stiftet.

”När jag ser på processen erkänner jag villigt att steget framåt ibland har känts frustrerande korta. Med viss avundsjuka har jag hört om stift i Svenska kyrkan där

man har resurser att erbjuda alla anställda möjlighet till andlig vägledning.”

Han förklarar att Borgå stift valt att ta den långsamma vägen, för att på bästa sätt kunna möta behoven ute i församlingarna i detta brokiga Borgå stift.

”Bollar är nu kastade både till arbetsgruppen, till församlingarna och prosterierna samt till oss i domkapit-

let. Vad det än blir av allt detta förutsätter det gemensam vilja och gott samspel mellan de olika aktörerna.”

Årsboken bär namnet *Bön* och ges ut av Fontana Media. Den innehåller också en stiftskrönika och texter skrivna av bland annat **Amanda-Audas Kass, Kent Danielsson och Åsa Westlund.**

CHRISTA MICKELSSON

2015 färgades av förändringar i

ÅRET SOM GICK. 2015 präglades av det stora antal asylsökande som kom till Europa och Finland. Kyrkor och församlingar landet över räckte flyktingarna en hjälpsande hand. Den nya regeringens nedskärningar, den nya äktenskapslagen och de nya psalmerna var också givna snackisar under Kyrkpressens nyhetsår.

TEXT: CHRISTA MICKELSSON ILLUSTRATION: MALIN AHO

Barnen ska kommas ihåg

Från och med januari 2015 måste barn och unga hållas i åtanke i varje beslut som fattas i kyrkliga organ. Barnkonsekvensanalysen initerades redan 2009 och godkändes av kyrkomötet i maj 2014. De förtroendevalda i församlingens beslutande organ ska analysera varje beslut utgående från vilka konsekvenser det kan ha för barn och unga.

– **BLAND** oss ungdomsledare välkomnas barnkonsekvensanalysen, säger Gunilla Nilsson, bredvid Markus Andersson.

– **BLAND** oss ungdomsledare välkomnas barnkonsekvensanalysen, säger Gunilla Nilsson, bredvid Markus Andersson.

– Det här är ett steg i rätt riktning, säger **Gunilla Nilsson**, som sedan slutet av 80-talet varit ungdomsarbetsledare på Åland.

ka religioner och övertygelser, hade välkomnats att gå med i promenaden hand i hand.

Biskopen för Helsingfors stift **Irja Askola** höll ett kort tal utanför Gamla kyrkan, riktat till nya i landet.

– "Tervetuloa" (välkommen) är finskans vackraste ord. Ni är alla välkomna att bygga ett tryggt Finland. Ett Finland där människor kan vara intresserade av varandra, stöda och hjälpa varandra och vara till glädje för varandra, sa Askola.

Kipa får vitsordet 6+

Kyrkans servicecentral för bokföring och löneräkning Kipa har under året fortsatt irritera många församlingar i Borgå stift. Enligt en undersökning gjord av nåttidningen Kirkonkellari ger församlingarna Kipa vitsordet 6+. I undersökningen kritiseras servicecentralen för dålig kännedom om hur församlingarna fungerar. Flera initiativ som berör Kipa har väckts i kyrkomötet under året, men samtliga har röstats ner av ombuden.

Centern vinnare i riksdagsvalet

I april röstade finska folket fram en ny riksdag. Centern blev största partiet och **Juha Sipilä** ny statsminister. Kyrkpressen ställde sociologen **Susan Sundback** frågan om det har någon betydelse för kyrkan att kyrkotillhörigheten bland centerpartisterna är förhållandevis hög.

– Kyrkans autonomi i förhållande till staten har ökat betydligt under de senaste decennierna. Men i den mån regeringen och statsministern kan påverka de här frågorna så har det en betydelse, svarade Sundback.

Tummen ner för tvång

Med bara tre rösters marginal röstade kyrkans beslutsfattare ner lagförslaget som hade tvingat in alla församlingar i samfälligheter. Ombudet **Åsa Westerlund** var den enda av ombuden från Borgå stift som röstade för de nya strukturerna.

– Det blir aldrig rätt tid för en re-

"Välkommen är vårt vackraste ord"
En torsdag i mars samlades muslimer, judar och kristna till en vänskapspromenad i huvudstaden.

I Helsingfors finns Finlands Islamiska Förbunds moské, Gamla kyrkan och en judisk synagoga på gångavstånd från varandra. Representanter för alla de tre religionerna gick en vänskapspromenad längs det de valde att kalla "en rutt som förenar tre helgedomar".

Fotografer och journalister anslöt sig till vänskapspromenaden, och det bildades långa köer längs med trottoarerna. Alla människor, med oli-

form om man väntar och väntar. Nu har de som behöver det mest ingen att samarbeta med, och de församlingar som inte är beroende av samarbete med andra är inte intresserade av samtal, sade Westerlund.

Biskop **Björn Vikström** hörde till

dem som gav tummen ner i kyrkomötet.

– Jag har kommit till att det bästa för Borgå stift och vår kyrka är att fortsätta med den gamla modellen och utveckla den med de goda delarna i den modell som nu röstades ner, sade Vikström.

HÄRBÄRGE MARIEHAMN

Kyrkoherden gjorde inte fel

I oktober upplät kyrkoherden i Mariehamn Lemböte lägergård som härbärge för elva flyktingar, tre vuxna och sju barn. Som en följd lämnade en privatperson in en rättelseyrkan till kyrkorådet,

rapporterar Ålandstidningen. Kyrkoherden anklagades bland annat för att ha överträtt sina befogenheter. Efter att kyrkorådet förkastat yrkandet besvärade sig privatpersonen över beslutet.

Kyrkorådet bestrider anklagelserna mot kyrkoherden och skriver att

det enligt kyrkoordningen finns en skyldighet att hjälpa utsatta människor. Rådet lyfter också fram att flyktingarna registrerades hos polisen genast efter övernattningen.

Kyrkorådets svar har riktats till Helsingfors förvaltningsdomstol, dit alla besvär över kyrkans beslut går.

SAMMANSLAGNING ÅLAND

Finström-Geta + Sund-Vårdö = sant?

Biskop **Björn Vikström** besökte i december Åland för att diskutera hur församlingarna på norra Åland ska se ut i framtiden.

– Sund-Vårdö och Finström-Geta är positiva till sammanslagning. De två ska nu skriva ett nytt gemensamt initiativ om att slå

sammans. Det tidigare initiativet till sammanslagning, där Saltvik och Brändö-Kumlinge också var med, förfaller därmed, säger Vikström till Ålandstidningen.

Om domkapitlet i Borgå stift godkänner det nya initiativet går det vidare till kyrkostyrelsen.

– Kanske kan den nya församlingen inleda sin verksamhet 2018, spekulerar biskop Vikström.

Församlingarna i Saltvik och Brändö-Kumlinge är negativa till sammanslagning, men vill gärna utveckla samarbetet på något sätt.

kyrkan, i samhället, i världen

rer
RING
men AS
sNya ISM
e psalmer
skärningar
FLYKTING
STROM
Bistånd

”Tervetuloa” (välkommen) är finskans vackraste ord. Ni är alla välkomna att bygga ett tryggt Finland. Ett Finland där människor kan vara intresserade av varandra, stöda och hjälpa varandra och vara till glädje för varandra”

Irja Askola

Uppsägningar ett faktum

I juni kom beskedet att regeringen fråntar biståndsorganisationerna 40 procent av de årliga medlen.

– Det innebär att stödet till utvecklingsarbetet kommer att landa på en helt annan nivå, som inte längre kan jämföras med de övriga västeuropeiska ländernas, sade **Jouni Hemberg**, vid Kyrkans Utlandshjälp.

Både Finska Missions-sällskapet och Kyrkans Utlandshjälp meddelade under hösten om betydande nedskärningar i personalen. FMS meddelade att de lägger ner sin verksamhet helt i Vietnam, Kina, Angola och Palestina.

Nej till rasism

Vid biskopsmötet i september gick de mest brännande frågorna på biskopsmötets höstsession utanför protokollet. Möt flyktingarna, gör det utan åtskillnad, löd grundbudskapet.

”Hur skulle jag själv vilja bli behandlad om jag var tvungen att fly från mitt hem?” frågade sig biskoparna i sitt gemensamma uttalande.

Också i ett brev till kyrkoherdarna i Borgå stift uppmanar **Björn Vikström** församlingarna att be om att rasism och främlingsfientlighet inte ska få präglade våra värderingar.

”Jag vet att böneämnen av detta slag oberoende ofta ingår i den allmänna kyrkobönen, men jag vill för säkerhets skull poängtera behovet av det speciellt nu, i ljuset av den senaste tidens debatt”, skrev biskopen.

Kyrkan fick stort pris av Finlands naturskyddsförbund

Ekofasta och miljödiplom är exempel på det arbete som kyrkan gör för miljön. 2015 belönades arbetet av Finlandsnaturskyddsförbundet.

Naturskyddsförbundet anser att kyrkan gjort ett värdefullt arbete genom att fördöma miljöförstörelse och tala för en hållbar livsstil.

Konkreta exempel på kyrkans miljöarbete är ekofastan, som uppmanar till att minska klimatförändringar genom en hållbar livsstil under fastetiden, samt det miljödiplom som Kyrkostyrelsen delar ut till de församlingar som förbinder sig att följa kyrkans miljöprogram. En fjärdedel av församlingarna är i dag med i programmet.

Naturskyddsförbundets miljöpris, som är organisationens främsta utmärkelse, har delats ut sedan år 1980.

Kyrkor lånar ut lägergårdar och samlar in medel till flyktinghjälpen

Undersommaren anlände de förstastörre grupperna asylsökande till Finland.

Lundo församlings kyrkoherde **Risto Leppänen** var en av de första att erbjuda församlingens utrymnen för asylsökande efter att flyktingcentralen i Åbo blivit så fullpackad att asylsökande tvingats sova i tält.

Kyrkpressen följde en onsdagkväll i september med hur församlingarna i Vasa tog emot de flyktingar som anlände till staden med tåg. Innan flyktinglussen i Torneå öppnade anlände tjugotill trettio asylsökande till Vasa varje kväll. Församlingarna tog hand om de som anlände efter att registreringen vid polisstationen stängt för dagen.

Det har en gång tidigare tillfallit kyrkan, år 1989.

– Effekterna av klimatförändringen drabbar allra hårdast dem som redan är i en svag ställning. Ur kyrkans synvinkel är det viktigt att ta hand om miljön med tanke så väl på vår gemensamma framtid som av etiska och andliga skäl, sade ärkebiskop **Kari Mäkinen**.

Vägar framåt stakas ut

Under året som gick ville allt fler inom kyrkan diskutera äktenskapet. 2017 träder den nya äktenskapslagen i kraft. I november behandlade kyrkomötet ett initiativ om hur kyrkan ska hantera den nya situationen och biskopsmötet gavs i uppgift att lämna en redogörelse av den syn på äktenskapet som kyrkan hittills uttryckt.

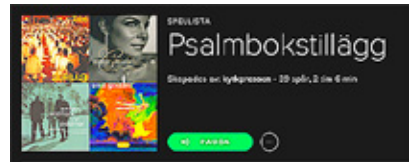
– Att säga att kyrkan inte har något att göra med statens äktenskapssyn är varken oproblematiskt eller teologiskt hållbart, sa doktoranden **Emma Audas** till Kyrkpressen i november.

Parallellt med diskussionerna som fördes inom kyrkan samlade föreningen Aito avioliitto över 95 000 namn för bevarandet av äktenskapet som ett förbund mellan man och kvinna.

Snart sjungs nya psalmer!

I november godkände kyrkomötet ett tilläggshäfte med 147 nya psalmer på svenska. Arbetet med de nya psalmerna har pågått under många år. I början inledde Ungdomens kyrkodagar ett arbete för att i sista minuten få in fler ungdomssånger bland tilläggspsalmerna. Arbetet bar frukt: UK-sånger *Rätt till liv* och *Steg för Steg* fanns med bland de 147 psalmer som tas i bruk i församlingarna till advent 2016.

Kyrkpressen har gjort en Spotify-lista med plock bland de nya melodier. Du hittar den på den webbaserade musiktjänsten Spotify.

RÄTTEN FÖRSÄKRAN

Bibeln bort från rättssalen

Sedan årsskiftet svär rättsens vittnen inte längre någon ed vid Gud att de talar sanning. I stället försäkras de på heder och samvete.

I praktiken betyder det att vittnena inte längre ”lo-

var och svär vid Gud den allsmäktige och allvetande” utan härefter ”lovar och försäkras på heder och samvete”.

Den främsta orsaken till lagändringen är att det strider mot EU:s mänskliga rättigheter att en person ska tvingas avslöja sin religiösa tillhörighet, skriver

Österbottens Tidning.

– Lagen ska skydda människorna mot allt som kan kränka hennes rättigheter, säger ledande lagman **Daniel Allén** på Österbottens tingsrätt till ÖT.

En del domare har redan tidigare gått in för att alla vittnen ska avge försäkran. Allén ser det som en

bra sak att systemet nu blir enhetligt.

Han anser att det ska räcka med heder och samvete som värderingar. Den allmänna ärligheten i vår kultur har sin bakgrund i att Gud stärkte respekten för överheten.

– Det kan också vara problematiskt om domare

ger större trovärdighet åt den som avgett ed än den som avgett försäkran, säger Allén.

Kyrkoherde **Bo-Göran Åstrand** i Jakobstad säger i ÖT att formuleringen ”Gud den allsmäktige och allvetande” är en kvarleva som hör till en gången tid.

– Den kristna tron byg-

ger på en barmhärtig Gud och det är inte bra att Gud förknippas med domstol, säger han.

Åstrand har personlig erfarenhet av att svära vid Gud som vittne i en rättegång för tio år sedan.

– Man ska kunna säga sanningen utan att behöva hänvisa till sin övertygelse.

Jobbar för att förändra attityder

DROGER. Församlingar i Jakobstadsnejden försöker förändra attityden till cannabis bland ungdomarna. Att man i en del länder diskuterar att legalisera cannabis påverkar ungdomarna även här, säger Kurt Hellstrand.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Det har hänt en del inom den laestadianska väckelsen sedan Kyrkpressen tidigare i höst skrev om drogmissbruk bland ungdomar med församlingsanknytning.

– Det har ordnats flera föräldrasamlingar med droginformation i de laestadianska bönehusen; bland annat i Punsar, Flynängen och Skutnäs, säger Kurt Hellstrand, familjearbetare inom Laestadianernas fridsföreningars förbund LFF.

Men någon attitydförändring bland ungdomarna har han inte sett.

– Det är klart att läget är allvarligt. Åtminstone har de vuxnas medvetenhet om droganvändningen ökat. Men i vilken utsträckning det påverkat ungdomarnas åsikter om narkotika och cannabis vet jag inte.

Han förvänas över ungdomarnas liberala inställning

till cannabis. Den inställningen finns också bland unga som inte själva använder cannabis.

– Tyvärr är också inställningen bland experter lite delad. Verkningarna tycks vara olika hos olika människor. En del blir fast direkt, efter första ruset, medan andra utvecklar en avsky för det. En del kan röka en joint ibland och fortfarande ha allt under kontroll. Andra kan det inte. Allt sånt påverkar attityderna.

Röfria förebilder behövs

Även om inte alla uppfattar cannabis som ett narkotiskt preparat är det fortfarande olagligt i Finland.

– Man ser inte riskerna med cannabis, som att det är ett steg mot tyngre droger och att det finns risk för att drabbas av psykos. I spåren följer också kriminalitet.

Tobaksrökningen sänker

tröskeln för rökning av cannabis. Hellstrand skulle gärna se att den laestadianska rörelsen tog kraftigare avstånd mot tobak.

– Det görs försiktiga trevare, tobaksrökningen lyfts ibland fram i predikningar. Jag efterlyser goda vuxna rollmodeller som tar steget ut och avstår från tobaken.

För den som vill ha hjälp att komma ur sitt beroende finns en väg. LFF samarbetar med vårdhemmet Good Foundation i närheten av Gävle. Det är ett kristet vårdhem som följer ett tiostegsprogram som utarbetats inom Frälsningsarmén.

– Flera har redan vårdats

JA TILL ETT GOTT LIV

• **Lördagen** den 9 januari 2016 i Optima i Jakobstad.

• **Tudelat program:** För vuxna och föräldrar klockan 18–21 och för ungdomar klockan 21–24. Representanter för beroendevårdskliniken i Jakobstad samt Pontus J Back medverkar hela kvällen. Under det första mötet medverkar också en förälder som kämpat med droger i familjen. Polisen deltar i ungdomsmötet. Möjlighet för samtal och förbön finns.

• **Initiativtagare** är Laestadianernas fridsföreningars förbund LFF. Kvällen ordnas i samarbete med Pedersöre och Jakobstads svenska församlingar. Prosteriets församlingar är speciellt inbjudna.

där och också för tillfället är någon där för vård.

Representanter för vårdhemmet besökte Jakobstad i slutet av oktober. De träffade några familjer och företagare som sponsorerar dem.

Ett försök att förändra attityderna gör LFF och församlingarna nu på lördag i och med en storsamling mot droger. Tidigare talade man om en manifestation, men den benämningen har man frångått. I skrivande stund går kvällen under arbetsnamnet *Ja till ett gott liv*.

– Det är klart att vi säger nej till droger. Samtidigt vill vi bejaka livet, säger Hellstrand.

FÖRSAMLINGSSEKRETERARE KERSTIN WIKSTRÖM och kyrkoherde Timo Viinikka inventerar rekvisitaförrådet inför morgondagens julspel i Olaus Petri kyrka i Helsingfors.

På Minervagatan hörs rikssvenska varje söndag

OLAUS PETRI. De är drygt 850 men kunde vara många fler. Alla med svenskt medborgarskap eller rötter i Sverige får höra till Olaus Petri församling, oberoende av bostadsort.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Från och med årsskiftet välkomnar Kyrkpressen rikssvenska Olaus Petri med i skaran församlingar som prenumererar på Kyrkpressen till sina församlingsmedlemmar och regelbundet annonserar i tidningen.

– Det är ett led i att försöka nå större synlighet bland våra medlemmar och potentiella nya medlemmar, berättar Timo Viinikka som är uppvuxen i Sverige och sedan 2012 varit kyrkoherde i Olaus Petri.

Församlingens högkvarter med kyrka, församlings-sal och kontor ligger i främre Tölö i Helsingfors. Men medlemmarna är utspridda över hela landet, några av dem bor så långt borta som i Lappland.

– På grund av vår mycket speciella historia är vi inte bundna till några geografiska gränser, förklarar församlingens sekreterare Kerstin Wikström.

Församlingen grundades 1922. Initiativet kom från de rikssvenska föreningar som verkade i Helsingfors

och tanken var att med-

lemmarna så här kunde bibehålla sin svenska identitet och samhörigheten med Sverige. Först 2007 överfördes församlingen till Borgå stift, innan dess hörde den till Svenska kyrkan.

– Men i dag vet många rikssvenskar i Helsingfors inte ens om att de kan höra till Olaus Petri, säger Timo Viinikka.

Under några år var församlingens ekonomi vacklande men har nu stabiliserats.

– Vi anställer en församlingspedagog för tre år i ett försök att nå barn och unga.

Kyrkan Olaus Petri ligger på Minervagatan i Tölö och är känd bland annat för sin strålande akustik.

– Elever från Sibelius-Akademien övar både orgel och liturgisk sång här.

I den goda akustiken sjunger också församlingens två professionella körer kyrkomusik och gregoriansk sång.

– Jag lovar att det är en upplevelse att höra dem.

Församlingen firar mässor varje söndag enligt den svenska handboken och använder Svenska kyrkans psalmbok.

– Några gånger om året ordnar vi särskilda högtider. Som i morgon på Trettondagen. Då samlas församlingen och frivilliga till det traditionsenliga julspelet i kyrkan och går sedan över till församlings-salen för att äta julbord och dansa ut julen.

– Alla är hjärtligt välkomna, hälsar Viinikka och Wikström.

PEDERSÖRE FÖRSAMLINGS ungdomsledare Mi Lassila och LFF:s familjearbetare Kurt Hellstrand hör till arrangörerna för lördagens storsamling.

UTNÄMNINGAR BORGÅ STIFT

Tre nya prostar och två präster

Biskop Björn Vikström har beviljat prosttiteln åt kyrkoherden i Nykarleby församling Lars-Johan Sandvik, kyrkoherden i Jomala församling Kent Danielsson och församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling Håkan Djupsjöbacka.

Teologie magistrarna Patricia Högnabba och Niklas Wallis har godkänts för ordination till prästämbetet. Prästvigningen äger rum 6.1.2016 i Borgå domkyrka.

Läs hela notisen över domkapitlets senaste beslut på sidan 18.

UNDERSÖKNING ATTITYDER

Religion helt okej i skolan

62 procent av finländarna är mycket eller rätt positiva till religionsundervisning i skolan. 21 procent är i sin tur mycket eller rätt kritiska. Det framgår i en undersökning som Kyrkans forskningscentral gjort.

15–17-åringar är mest kritiska till religionsundervisning medan attityderna förändras till det positiva bland 18–24-åringarna. Positivast är den äldre generationen.

Maria Björkgren-Vikström, svensk sakkunnig i skolsamverkan på Kyrkostyrelsen, menar att enkät-

resultatet visar att finländarna värdesätter skolans nuvarande allmänbildande religionsundervisning.

– Det är framför allt i vuxen ålder som man märker att man behöver religionsundervisningens olika dimensioner i arbetslivet, i mötet mellan kulturer och för att förstå vad

som händer i världen i dag.

Undersökningen visar också att många stöder gemensam undervisning i religion och livsåskådning för alla elever. I nuläget får alla undervisning i sin egen religion. 64 procent av finländarna är för ett gemensamt läroämne, medan 19 procent är emot.

Ny plan för att lösa seg konflikt

KONFLIKT. Domkapitlet har kallat på en organisationskonsult för att lösa konflikten mellan kyrkoherde och församlingsråd i Vanda svenska församling.

TEXT: SOFIA TORVALDS FOTO: JOHAN SANDBERG

Redan för fyra år sedan försökte domkapitlet lösa den sega konflikten mellan kyrkoherde och församlingsråd. Nu blir det en utomstående kraft som får ta över. Organisationskonsulten och gruppsykoanalytiker **Mikko von Bruun**, med bakgrund bland annat som organisationschef på YLE, ska under ett års tid försöka reda ut konflikterna mellan kyrkoherde och förtroendevalda i Vanda svenska församling.

Konflikterna i Vanda svenska församling har pågått länge, redan innan den nuvarande kyrkoherden **Martin Fagerudd** tillträdde. I höst har församlingsrådet inte varit beslutsfört under ett par möten eftersom så många medlemmar varit frånvarande. Under sitt möte i tisdags slog domkapitlet fast att kyrkoherden brutit mot god förvaltningsdåd då han i en föredragningslista från ett möte i maj som anmälningsärendet skrev att församlingsrådets medlem **Annika Halmén** brutit mot god förvaltningsdåd samt mot lojaliteten och förtroendet i församlingsrådet. Halmen representerar gruppen "Vi i Vanda", som under sommaren och hösten lämnat in sju klagomål och tre anmälningar till domkapitlet.

Storsatsning av domkapitlet

Också domkapitlets nya stiftssekreterare för personalvård, **Virva Nyback**, är inblandad i arbetet med att lösa konflikten i Vanda svenska församling.

– Jag kommer att jobba med församlingens personal. Det betyder att vi jobbar på många fronter. Det är ytterst viktigt att vi erbjuder stöd och hjälp åt alla parter, säger hon.

Mikko von Bruun ansvarar själv för upplägget, domkapitlet står för notan.

– Det är en stor och seriös satsning från domkapitlets sida, säger Nyback.

– Jag är personligen mycket glad över domkapitlets beslut. Men uppgiften är inte lätt.

Det är inte första gången Kyrkpressen rapporterar om konflikter mellan kyrkoherde och församlingsråd, sådana förekommer också i andra församlingar.

Är det något i vår kyrkliga kultur som ger

VIRVA NYBACK är ny stiftssekreterare för personalvård. FOTO: KP-ARKIV/JOHAN MYRSKOG

upphov till sådana konflikter?

– När resurserna är begränsade frestas man att vara effektiv och fatta snabba beslut, och i den finländska ledningskulturen kan det leda till problem. Det blir missuppfattningar på vägen. Det är väldigt viktigt att hela tiden hålla dialogen vid liv, vara öppen om varför och hur beslut fattas, säger Virva Nyback.

Brister dialogen samlas tråkiga erfarenheter på hög och kan leda till en öppen konflikt.

– Man brukar tala om relationstillit. När den försvinner leder det till missnöende. Det här är saker som vi alla vet och kan, men ibland lever man inte som man lär.

Hon påpekar också att kyrkans organisationsmodell är olycklig. Kyrkoherden bereder ärenden, är ordförande i församlingsrådet och har dessutom ansvar för verkställandet.

– Där finns en demokratibrist om man jämför med andra organisationer. Den förutsätter stor lyhördhet och aktivt nätverkande för att allt ska löpa bra.

Tror du att så sega och långvariga konflikter som den i Vanda svenska församling faktiskt går att lösa?

– Det går! Man påstår ibland att något sitter i väggarna, men så är det inte, väggarna är bara materia. Det handlar om svåra, outtalade mönster som måste upptäckas. Det är viktigt att det är en specialist som hjälper till med processen. Församlingen behöver inte satsa ekonomiska resurser på det här, men nog vilja och tid, säger Nyback.

I MÅNGA år har domkapitlet försökt lösa förtroendekrisen i Vanda svenska församling. Församlingens verksamhetsutrymmen finns i Dickursby.

DETTA HAR HÄNT

• **Kyrkoherde Martin Fagerudd** tillträdde i mars 2010. Stämningen i arbetsgemenskapen sades ha varit dålig sedan tidigare.

• **År 2011** gjorde domkapitlet en specialutredning av förvaltningen i Vanda svenska församling och konstaterade att det pågått en maktkamp om arbetsfördelningen mellan kyrkoherden och församlingsrådet.

• **I oktober 2015** lade kyrkoherde Martin Fagerudd ut en text på församlingens webbsida där han rapporterade att församlingsrådet inte varit beslutsfört under de två senaste sammanträdena

eftersom den grupp som innehar majoriteten i rådet inte deltagit i mötena. Gruppens kritik riktade sig mot ett protokoll från maj 2015. Biskop Björn Vikström meddelade då att kritiken mot protokollet inte var ett giltigt skäl att inte delta i möten.

• **I december** fastslog domkapitlet vid sitt möte att kritiken mot protokollet var befogad, eftersom kyrkoherden brutit mot god förvaltningsdåd och med att det ärende som behandlade en enskild församlingsrådsmedlem, Annika Halmén, inte behandlades på mötet utan skrevs ut på förhand, som ett anmälningsärende.

TEVE DOKUMENTÄR

25 000 för förlåtelse

Kyrkans mediastiftelse har beviljat ett produktionsstöd på 25 000 euro till **Lars Feldballe-Petersens** tv-dokumentär *Oförlåteten*. Dokumentären visar en krigsförbrytares försök att återvända till livet efter

är i fängelse. Tittaren får bevittna hur en man som gjort sig skyldig till krigsförbrytelser i Jugoslaviska inbördeskriget söker förlåtelse av såväl offrens anhöriga som av sig själv. Sammanlagt 21 projekt fick produktionsstöd på sammanlagt 150 000 euro.

SAMHÄLLE TILLTRO

”Bland de samhällseliga institutiverna har förtroendet för kyrkan ökat mest.”

Mari Teinilä, chefredaktör för tidningen Kotimaa.

VÅGA FRÅGA

Har vi samma Gud?

BO-GÖRAN ÅSTRAND är kyrkoherde och svarar på läsarförfrågor om tro och kyrka.

Är det inte korrekt att säga att muslimer tillber samma Gud som kristna? Allah är ju Abrahams Gud om man ser på saken historiskt.

DET FINNS uppenbara likheter mellan islam och kristen tro. Både kristendomen och islam, samt judendomen för den delen, är monoteistiska religioner. Det betyder att man tror på EN Gud. Alla tre religionerna gör gällande att det är Gud, eller Allah, som har skapat allting.

MUSLIMERNATROR att Allah är den Gud som kristna läser om i Gamla testamentet.

Islamisk teologi ger uttryck för att han är den Gud som uppenbarade sig för Abraham och som sände profeterna med ett viktigt budskap. Allah är då det arabiska ordet för denna Gud. Det finns alltså en koppling till personerna, händelserna och berättelserna som framställs i Gamla testamentet, visserligen med bestämda skillnader och olikheter.

I Koranen (2:136) står det: "Vi tror på Gud och på det som har uppenbarats för oss och det som uppenbarades för Abraham och Ismael och Isak och Jakob och deras efterkommande och det som uppenbarades för Mose och Jesus och för de andra profeterna av deras Herre, vi gör ingen skillnad mellan dem." Ur det här perspektivet är det möjligt att tala om judendomen, kristendomen och islam som de "abrahamitiska religionerna", det vill säga som monoteistiska religioner med likheter i sitt ursprung.

"Då vi i Bibeln läser om hur Gud uppenbarar sig i Jesus Kristus, ser muslimerna det som att vi gör en människa till Gud."

ÄVEN OM det finns många likheter och gemensamma rötter i själva gudsnamnet så finns det uppenbara och avgörande skillnader i hur muslimer och kristna uppfattar Gud. För en muslim är det omöjligt att tro att Jesus Kristus är Frälsaren.

Då vi i Bibeln läser om hur Gud uppenbarar sig i Jesus Kristus, ser muslimerna det som att vi gör en människa till Gud. För dem kan inte Jesus ha varit mera än en profet och därför ska man inte tillbe honom. Däremot vidkänner muslimer nog att Jesus kunde bota sjuka och uppväcka döda. Men en uppenbarelse av Gud kan han inte ha varit.

Eftersom kristendomen och islam skiljer sig på denna avgörande punkt är det naturligt att uppfattningarna i viktiga frågor blir olika. Därför finns det många skillnader i synen på hurudan Gud är, hur Gud har handlat och kommer att handla. Synen på bland annat synd, rättfärdighet, frälsning, uppståndelse och evigt liv skiljer sig också markant från varandra.

ATT TILLBE GUD är viktigt för både kristna och muslimer. Även om gudsnamnet har gemensamma rötter liksom en del av religionernas ursprung, så är nog uppfattningarna om den Gud vi tillber olika. För oss kristna är det helt avgörande att Jesus Kristus har uppenbarat vem Gud är och att han har sagt att vi ska vända oss till Gud i hans namn.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

TILL DEN röda fisksoppa kan man använda både djupfrysta fisktärningar eller färsk fiskfileer.

Också soppor smakar politik

ÄTA TILLSAMMANS.

En politisk soppa säger man och menar att allt är en enda röra.

TEXT OCH FOTO:
ROLF AF HÄLLSTRÖM

När partier som står ideologiskt långt ifrån varandra placeras i samma regering brukar man tala om en politisk soppa. Brygden som serveras smakar därefter vilket resultaten från våra senaste regeringar, sixpacken och tre ess, bekräftar.

En av följderna efter senaste års nedskärningspolitik är de brödköer som finns på hundratals orter i vårt land. Samtidigt vet vi att det produceras mat i världen så att den åtminstone kalorimässigt räcker åt alla. Fördelningen är sedan en annan sak. Lustigt nog hör rätten att äta sig mätt inte till de mänskliga rättigheterna trots att hunger gör slut på fler människor än malaria och hiv.

Vi kastar bort pengar

I Nurmijärvi kommun tog man i höstas mätstickan i handen och konstaterade att kommunen serverade mat på 49 ställen, sammanlagt 11 000 kilo i veckan. Fem sjättedelar åts upp men resten, eller 1 800 kilo, slängdes som bioavfall.

Klimateffekten av den mat som slängs hos oss motsvarar effekten av 200 000 personbilar. Enbart veckans matsopor i Nurmijärvi kostar kommunen 7 000 euro.

I Kyrkpressens julnummer fanns en artikel om hur man i Vanda humaniserar brödköerna. I stället för att dela ut matkassar skapar gemenskap genom att äta tillsammans. Jag kan personligen intyga att det var trevliga bordssamtal som gav insyn i hur det är att klara sig runt fattigdomsstrecket i dag. Men förstås, som journalist har man rätt att fråga.

Gissningsvis var urkyrkans nattvard, där både rika och fattiga satt vid samma bord och åt en verklig måltid, en stark förändringskraft. Men

det var då, i dag sitter aldrig de som styr och ställer ekonomiskt vid samma bord som världens miljarder fattiga.

För att få ens lite revolutionär touch på dagens recept väljer jag min röda fisksoppa med en burk krossade

tomater i botten. Den finns i två varianter, närmatsvarianten som kräver att man går till torget eller den lokala reko-ring. Alternativt håller man påsniv och köper ett paket fisktärningar utan dess mer koll var de kommer ifrån.

RÖD FISKSOPPA

- 500 g krossad tomat
- 4 dl vatten
- 1 st fisk- eller grönsaksfond
- 250 g (en påse) strimlade grönsaker
- 300 g fileer av två slags fisk som skurits i bitar, alternativt djupfrysta fisktärningar
- 1 dl skivade svarta oliver
- 1 tärnad kryddgurka
- 125 g smältost
- dill eller gräslök

• Lägg de strimlade grönsakerna och fonden i den kokande vatten-tomat-krossblandningen. Låt koka i femton minuter.

- Lägg i fisken (redan efter tio minuter om den är djupfryst) efter femton minuter tillsammans med kryddgurka, oliver och ost. Låt sjuda några minuter tills fisken är klar.

- Klipp över soppan med dill eller gräslök.

PÅ TVÄREN LIISA MENDELIN

Mål i stället för löften

För precis ett år sedan satt jag på min knarriga arbetsstol och kände efter. Vad vill jag egentligen med 2015? Jag fick ett ryck och kraftade ner en lång lista med mål på ett rutigt pap-

per. De allra viktigaste och roligaste fick en neonrosa markering, de målen som fick det att pirra i magen. Dem skrev jag upp på ett skilt papper som jag tejpade upp på väggen.

Jag trodde väl inte att det skulle göra så stor skillnad. Seden med nyårslöften är

ju lika gammal som insikten om att de aldrig leder nån vart.

Men så sköjde 2015 över mig med sina önskningar och krav. Många virvlar att dras med i och en hel del valsituationer dök upp med beslutsångesten som följeslagare. Då såg jag den där

lappen på väggen med mina snyggt textade mål.

Ska jag gå den där spännande kursen? På lappen står det "gradun klar", så nej, ingen extra inläring nu. Vilket av de två sommarjobben ska jag välja? Lappen säger "jobba på lokal-tidning", så det fick bli Nya

Åland och inget annat. Villen tandkräm ska jag köpa? Lappen ropar "kemikaliefri kroppsavård!", så jag styrde stegen till ekobutiken.

Nyårslöften blir lätt kravfyllda. Motionera varje dag! Umgås mer med dina föräldrar! De goda föresatserna blir hårda bud. Men mina

mål är något jag själv fantsiserat fram, med lust.

Att skriva ner mål var så kul att jag inför 2016 började fundera redan vid första advent. I år vill jag därmed bli mera flytande på finska, få massage ofta och brev-växla med mina syskonbarn. Inte illa, eller hur?

Bygga nytt på gammal grund

FÖRSAMLING I TIDEN.

Hur ska framtidens församling se ut? Hur ska den bli livskraftig och en plats där alla kan känna sig som hemma? Vi bad kyrkoherdarna Ann-Mari Audas-Willman och Daniel Björk diskutera några tankar kring församlingsutveckling.

TEXT: SOFIA TORVALDS

COLLAGE: MALIN AHO

Hur få församlingen att växa? Den tusendollarsfrågan försöker svenska kyrkoherden Björn Gusmark svara på i boken *Vilja, våga, växa*, som bland annat handlar om hur han skapade församlingstillväxt i Romelanda pastorat utanför Göteborg. Han delar in församlingens verksamhet i tre områden som han tycker måste fungera för att församlingen ska kunna växa och få fler aktiva medlemmar. Det handlar om: Relationen till Gud (UPP) – det vill säga bön och tillbedjan, relationen till den lilla gruppen (IN) – det vill säga smågruppsverksamhet där man kan växa som kristen och lärjunge och relationen till andra (UT) – det vill säga utåtriktat arbete som församlingen ägnar sig åt,

till exempel olika former av diakoni.

Gusmark menar att kyrkan i alltför hög grad blivit de anställdas kyrka. Att lekmännen inte får vettiga uppgifter syns i form av minskat deltagande i till exempel gudstjänster.

Han poängterar gemenskapens betydelse och menar att det egentligen är detsamma om gudstjänsterna är högkyrkliga eller lågkyrkliga, bara de ger dem som är med en känsla av att de faktiskt tillhör en gemenskap. Han frågar sig vad en församling egentligen är, och kommer till att den åtminstone inte kan vara de anställda eller den stora majoriteten medlemmar som aldrig kommer. Den *måste* vara en gemenskap.

Gusmark anser att församlingen måste börja med "dem de har". Vad vill de som faktiskt kommer till kyrkan? Det viktiga är att det finns några som tycker det är angeläget att fira gudstjänst, mötas och sträcka ut sig till världen utanför.

Om man inte riktigt "har någon" tycker Gusmark att man ska sluta låtsas att man är en församling och i stället tänka att man är en missionsstation. Då gäller det att bygga relationer och be.

Och hur bygger man då upp en gemenskap i en församling? En första princip är att medlemmarna måste göras delaktiga i församlingens verksamhet, och det blir de genom att få meningsfulla uppgifter. Alla behöver inte ha en uppgift till exempel i gudstjänsten, men man kan känna sig delaktig i uppgiften även om någon annan utför den.

Gusmark menar att den postmoderna människan kanske skyr medlemskap i traditionella organisationer eftersom vi är individualister och har svårt att ordna oss i led bakom allmänna principer. Men vi längtar fortfarande efter – ja, just det: gemenskap.

forts. ►

SÅ HÄR GJORDE VI

• **Ann-Mari (Ami) Audas-Willman**, kyrkoherde i Solf församling, och **Daniel Björk**, kyrkoherde i Petrus församling i Helsingfors fick ta del av ett sammandrag av Björn Gusmarks tankar i boken "Vilja, våga, växa" (se kort sammanfattning på föregående sida).

- **Sedan** fick de per e-post svara på frågor om sin egen församling och ställa frågor till varandra.
- **Deras långa** e-postdialog om församling, gudstjänst och lärjungaskap finns i förkortad form att läsa nedan.

VAD ÄR EN FÖRSAMLING, EGENTLIGEN?

AMI: Hos oss i Solf är nog alla församlingens medlemmar medlemmar i Kristi kropp, döpta in i den gemenskap som är kyrkan. Visst kan vi tala om den gudstjänstfirande församlingen, de som möts regelbundet i församlingens högmässa i bön inför Guds ansikte. Där innesluter man också dem som inte är där i bönen för församlingen, orten och allt liv där. Det händer med jämna mellanrum att någon som inte kan anses höra till dem som kommer regelbundet till gudstjänsten önskar att vi ska be för honom eller henne eller en anhörig.

DANIEL: Jag tror att vi behöver bygga en helt ny kultur av delaktighet om församlingarna ska ha en chans att utvecklas väl. De lutherska församlingarna har i dag ofta en stark uppdelning i "producenter" och "konsumenter", det vill säga proffs (som präster, kantorer och andra anställda) som ordnar "evenemang" som församlingens medlemmar sedan "besöker". Det är en väldigt konstig församlingsmodell. Det är också uppenbart att den inte kommer att fungera i framtiden. Församling är något vi bygger tillsammans. De bilder som används i Bibeln är relevanta: en kropp, en byggnad, en familj.

AMI: I en landsortsförsamling blir det

"Jag tror att vi behöver bygga en helt ny kultur av delaktighet om församlingarna ska ha en chans att utvecklas väl." Daniel Björk

så tydligt att församlingen är alla medlemmars. Även om man inte hör till den grupp som regelbundet möts i gudstjänsten så är det självklart att man deltar vid större högtider och vid olika förrättningar i familjen och släkten. Kontakten till församlingen och prästen är både självklar och otvungen vid till exempel jordfästningar och minnesstunder.

Ibland stöter man också på uppfattningen att kyrkobyggnaden är till och med deras som inte är medlemmar av församlingen, för att den är en del av den lokala identiteten och man kanske vet att någon anfader varit med vid förverkligandet av någon del av kyrkan eller någon annan av församlingens fastigheter.

ENGAGERAR VI LEKMÄN - ELLER UTRUSTAR LÄRJUNGAR?

DANIEL: Kyrkan behöver bli en organisation av och för vanliga människor. De anställda ska allt mer bli coacher och möjliggörare, "utrusta de heliga", som Paulus säger. Finns det delar av verksamheten som redan nu leds av frivilliga? Hur stöder man sådana ledare på ett bra sätt?

AMI: Ja, och det här är inte, som man ibland felaktigt påstår, endast en följd av en svagare ekonomi i församlingarna, utan det finns ett egenvärde i att församlingsmedlemmarna tar ett större ansvar. Tyvärr hade vi hunnit profes-

sionalisera församlingsverksamheten väl mycket innan vi insåg att det inte skulle vara så. Men här är inte kyrkan ensam, samma utveckling har skett inom kommunerna, och framför allt inom tredje sektorn.

I Solf har vi frivilliga söndagsskollärare och församlingsfaddrar, besöksvänner inom diakonin, försäljare i missionsstugan, kyrkvårdar vid högmässan som till och med sköter kyrkvaktmästaruppgifter, frivilliga som ordnar kyrkkaffe, värdar vid lördagssamlingar i öppethus-stil och då vi haft Alpha- och Beta-kurser har frivilliga tagit ansvar både för gruppdiskussioner och servering. Nu glömmer jag säkert något.

DANIEL: Jag är inspirerad av den utveckling som skett i vissa traditionella församlingar i England. Där har man utvecklat en modell för lärjunga- och ledarträning där en erfaren ledare stöder och inspirerar frivilliga ledare i församlingen. Målet är att deltagarna får växa i ansvar och mognad. De allra flesta i dag vill vara med på riktigt och känna att det som de gör spelar roll. Särskilt unga behöver få ansvar och delaktighet på riktigt för att känna sig motiverade att engagera sig i församlingen.

Det handlar om att hitta nya sätt att nå människor i en postkristen och sekulariserad miljö. Vissa traditionella församlingar har på några år gått från att vara små och döende till att bli livskraftiga och dynamiska församlingar med hundratals eller till och med tusentals gudstjänstbesökare varje söndag. Är det möjligt där borde det vara möjligt här.

AMI: Du talar om lärjungaträning. Men Daniel, är du inte rädd att man skrämmer bort någon med ett så kontroversiellt uttryck? Många kristna räknar sig som just kristna, men relaterar till de tolv då man talar om lärjungar. För mig är ligger det en fläkt av Kanaans tungomål över ordet, det är ett exempel på religiöst språk som vi som präster försöker jobba bort även om vi älskar det.

DANIEL: Jo, det är säkert bättre att tala om efterföljare till Jesus. Om att ha honom som förebild och exempel. Jesus efterföljare tränade upp nästa generation så som de sett Jesus göra och de förde i sin tur budskapet vidare till nästa. Ända tills det en dag kom ända upp till denna kalla nord. Det finns säkert mycket i det som Jesus gjorde tillsammans med sina lärjungar som vi kunde återupptäcka något av i dag. Jesus hade en plan att förändra världen och han gjorde det främst genom att tillbringa tre år tillsammans med tolv personer. Hur många personer skulle vi hinna med under vår livstid om vi investerade i tolv personer under tre års tid? Och om de sen i sin tur gjorde likadant? Det skulle vara en exponentiell tillväxt av efterföljare.

NÄMEN GUDSTJÄNSTEN, DÅ?

AMI: Jag önskar att vi i vår församling skulle bli ännu bättre på att mötas över generationsgränserna. Jag upplever att en del av våra samhällsproblem bottenar

i att man inte känner människor i andra än ens egen åldersgrupp. Framför allt skulle jag önska att församlingens högmässa skulle utvecklas till en hela församlingens högmässa där "små och stora" möts sida vid sida inför Guds ansikte.

DANIEL: En bra gudstjänst är inspirerande och får mig att vilja ta nästa steg i min vandring med Jesus. Gudstjänster kan se väldigt olika ut till sin stil och ändå vara bra. Jag är ändå övertygad om att framtidens gudstjänster behöver bli bättre på åtminstone tre områden: relevant och biblisk undervisning, som är lätt att tillämpa i vardagen, en informell, personlig och avslappnad stämning med goda relationer och vänskap och uttryck för en tro som känns verklig och äkta.

Förresten så är det här inte framtidens gudstjänster, gudstjänsterna borde se ut så sedan länge tillbaka.

AMI: Fördelen med en stadsförsamling är förstas att man kan specialisera sig och göra en gudstjänst just för den målgrupp man upplever sig ha och dem som känner sig hemma i den gudstjänst som firas. Samtidigt är en av fördelarna med en landsortsförsamling att man vänder sig till en mera heterogen grupp med tanke på ålder, intressen och annat. Det kan kanske innebära att det finns risk för att gudstjänsten blir mer opersonlig, genom att man inte kan anspela på att man skulle ha valt varandras sällskap. Det blir mera påtagligt att kyrkan är allas och att man där möter människor som man kanske inte annars kommer i kontakt med.

Men hur är det med den grupp som inte kommer varje vecka eller ens var-

je månad till kyrkan? Innebär inte för stora förändringar i gudstjänsten att det kan vara svårare att komma ibland eller att hitta sin plats om man inte känner igen sig från de gudstjänster man deltagit i tidigare?

DANIEL: Jodå. Vissa kommer att trivas bättre i den gamla gudstjänstformen och vissa i den nya. Men om vi inte alls har någon ny gudstjänstform så kommer vi väldigt snart att vara en plats för väldigt få människor. Det är helt klart att många av dem som inte kommer ofta till kyrkan i dag gärna skulle se ett annorlunda tilltal och en annan stämning på våra gudstjänster.

AMI: Men ser du inga risker med en alltför långtgående specialisering eller profilering av gudstjänsterna? Att det som skulle utgå från gemenskap för att skapa ytterligare gemenskap kan bli det som gör det svårare för någon att rymmas med?

DANIEL: Jag tror inte på en långtgående specialisering och profilering. Vi kan inte ha tio olika gudstjänster, men nog två eller kanske tre. I kyrkan tycker vi om att säga att högmässan är till för alla, men i praktiken är den inte utformad så att den passar alla. Till exempel barnfamiljer och unga vuxna är grupper för vilka våra traditionella gudstjänster inte fungerar så bra. Jag tänker mig att det i idealfallet kunde finnas kanske tre typer av gudstjänster i församlingen. En traditionell gudstjänst på morgonen, en familjegudstjänst med barnkyrka någon gång mitt på dagen och en mera informell gudstjänst på eftermiddagen eller tidiga kvällen. För många känns det här som en ouppnåelig utopi. Men

kanske man kan samarbeta över församlingsgränserna?

DET HANDLAR KANSKE ÄNDÅ OM RELATIONER?

AMI: Jag tror att man ska utgå från de människor som kommer till kyrkan och försöka skapa den gudstjänst som de vill ha. Vi ska inte försöka göra oss märkvärdiga för att konkurrera om deras tid som inte kommer till kyrkan.

Däremot tror jag inte att vi ska eftersträva mera aktivitet. Våra församlingar har massor med aktiviteter. Det vi behöver göra är att ännu mera fokusera på kyrkans kärnbudskap, budskapet om Jesus Kristus och vad han kan göra i våra liv.

DANIEL: Det tror jag också. Det handlar inte om mera verksamhet. Det handlar om att bygga närmare relationer.

AMI: Jag tror också att det ska byggas upp just runt söndagsgudstjänsten. Högmässan ska få vara den där timmen varje vecka när vi kommer inför Guds ansikte tillsammans med vår gudstjänstfirande församling, där vi får be och fira nattvard och få något för vår egen utveckling. I värsta fall har det gått så långt att vi, på våra håll i kyrkan, konkurrerar med oss själva, att vi har så mycket verksamhet att de aktivaste som dessutom är med och tar ansvar för den här verksamheten inte orkar eller hinner till kyrkan. Det får inte vara så!

"Jag tror att man ska utgå från de människor som kommer till kyrkan och försöka skapa den gudstjänst som de vill ha. Vi ska inte försöka göra oss märkvärdiga för att konkurrera om deras tid som inte kommer till kyrkan."

Ann-Mari "Ami" Audas-Willman

DANIEL: Så är det. Alla troende behöver en gudstjänstgemenskap. Förutom det behöver man också en mindre grupp att växa tillsammans med. Genom Nya testamentet ser man att de troende samlades i templet och i hemmen. Gudstjänsten kan inte svara på alla våra andliga behov. Vi behöver också platser där vi blir sedda, kan finnas till för varandra och får växa tillsammans. Där det finns utrymme för våra egna frågor. En grupp dit vi kan bjuda med andra. När vi hjälps åt finns det många behov i vårt lokalsamhälle som vi kunde möta. Det är roligare och lättare att göra något gott tillsammans med andra.

VAD DRÖMMER NI OM?

AMI: Att vi kunde leva ännu mera som Kristi kropp och finnas där för varandra rent konkret, ekonomiskt eller praktiskt då någon prövas.

DANIEL: En egen kyrkolokal, som vi kan inreda själva för våra behov. Och en ny pastor med särskilt ansvar för ledarskap och lärjungaträning.

Du som är församlingsmedlem – hur ser din drömförsamling ut? Berätta om dina drömmar anonymt eller med namn. Postadressen är: Kyrkpressen, Sofia Torvalds, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. E-postadressen är: sofia.torvalds@kyrkpressen.fi.

ELLIPS

Hyacinter,
del två

Finns det liv efter julen? Jovisst, åtminstone för hyacinterna.

Jag fick ett brev av en läsare som tackade för min artikel om hyacinter men påpekade att hyacintens saga absolut inte är all bara för att den blommat ut.

Jag citerar: "I motsats till människans förgängliga liv kan hyacintlöken leva vidare och är mycket tacksam över att bli nedgrävd och fordrar inte så mycket av jorden. Så snälla Sofia, spara dem till våren: KASTA INTE BORT DEM! Du får mångdubbel glädje av dem många vårar i trädgården!" hälsar en 90-årig läsare.

Så nu gäller det alltså att inte lägga hyacintlikt i komposten utan snarare i källaren. Det här tipset hittar jag på en trädgårdswebbsida: "Jag lägger dem torrt i min källare där det är lite kallare och mörkare än i huset i övrigt. Jag låter blad och blommor, rubbet, vara kvar. Sen glömmer jag bort dem. När det blir vår (det vill säga när det går att gräva) så plockar jag bort allt det vissna från blad och blommor och tar bort den gamla jordklumpen. Är löken möjlig eller känns mjuk så slänger jag den. Ser den frisk ut så planterar jag den. De flesta lökar blommar om men de blir inte så stora och fina som när de köptes", skriver en trädgårdsentusiast.

En annan rapporterar att hon behandlar hyacinterna som vanliga krukväxter efter att de blommat ut och ger dem näring då och då. När det blivit vår planteras de ut.

Alltså finns det liv för den som blommat ut, inte bara för oss

som tror på ett evigt liv utan också för hyacinterna. Hurra!

• SOFIA TORVALDS

Öppet nyfiken på Guds församling

INBLICK. Gammallaestadianernas stormöte i Vasa blev unik tevedokumentär i Yle Fem.

TEXT: MAY WIKSTRÖM FOTO: SUVISEURAT

Synden, förlåtelsen och himlen är tre dimensioner i **Stefan Janssons** en timmelånga dokumentär om gammallaestadianernas stora sommarsamling Suviseurat på Söderfjärden i fjol.

Fast egentligen speglar dokumentären mer än den gigantiska festen med 80 000 gäster. Programmet ger en bild av en gemenskap som det skrivits mycket om, men vars kärna vi kanske vet rätt lite om. Den skildras genom fyra huvudpersoner: tiobarnsmamman och rektorn **Nina Kuitula**, Stockholmsingeln **Anu Vähäyjylkkä**, prästen **Timo Löppönen** och Vasabördiga juridikstuderanden **Henrik Hurtig**, som säger sig vara feminist – och motsätter sig barnbegränsning och abort.

Samtidigt som Jansson låter dem bena ut vad deras tro betyder för dem rullar han upp berättelsen om den stora familjen, den som kalas på Söderfjärden, oturligt nog när skyarna öppnar sig och regnet förvandlar den noggrant förberedda festplatsen till rena lervällingen.

Räknar dagarna till stormötet

Intervjuerna med de fyra personerna gjordes i främsta hand på festen, men också på förhand med familjen Kuitula. Samtalen tar tittarna ett snäpp djupare än faktaflimret om hur många tusen liter soppa som serveras. De visar vad samlingen betyder för medlemmarna i landets största väckelserörelse.

– Först kommer julen och sedan börjar vi räkna dagarna till Suviseurat, berättar Nina Kuitula.

Lyckan när storfamiljen packar husvagnen för att åka iväg är uppenbar.

Ett galet storstadsprojekt

Stefan Janssons motiv rör sig på olika plan. Ett av dem är det rent konkreta:

– Hur bygger man en stad för 80 000 för fem dagar? Det känns bara så galet på något vis! Och hur lever man i den staden?

Här ger dokumentären en inblick i det enorma maskineri som ligger bakom varje sommarfest. Suviseurat har hållits i över hundra år, och erfarenheten är stor.

Det är också utmaningarna. När vinden tar tag i det stora tältet och vräker omkull alltsammans innan festen ens har börjat får infraansvariga **Mikko Uljas** och hans frivilliga arbetare börja om igen. Hans team består av människor som utan lön kommer till festplatsen med sina yrkeskunskaper och med sina egna maskiner i bagaget. Över tio tusen arbetsdagar är talkoarbetet värt.

Med nyfikenhet som drivkraft

En djupare dimension handlade om människorna. Vilka var de, hur tror de?

– Min förhandsinställning om en hårt styrd massa som tror och tänker på samma sätt resulterade i ett möte med individer som har olika frågeställningar och som delgav dem väldigt öppet. Det borde jag ju ha förstätt från början ... och skäms för förstås, säger Jansson.

Trots att han själv studerat teologi insåg han kunskapsluckorna i ett tidigt skede när han kontaktade de lokala svenskspråkiga laestadianerna för att researcha.

– De lyssnade tålmodigt på mina utläggningar men sa sedan lugnt: "Vet du, det där har vi ingenting att göra med. Våra vägar skildes redan på 1930-talet."

I själva verket var det en utmaning att hitta svensktalande medlemmar, än mindre finlandssenskar. Men också här hjälpte rörelsen till.

Den frihet och öppenhet teamet på

GUDS FÖRSAMLING är för gammallaestadianerna enbart deras gemenskap. Höjdpunkten är sommarmötet för rörelsens medlemmar.

"Jag kan inte påminna mig om att jag någonstans har mött så mycket vänlighet."

Stefan Jansson

förhand hade utlovats i arbetet höll.

Och efteråt, vad tänker du nu om gammallaestadianerna?

– Jag har full respekt för de här människorna och ser att många av dem är lyckliga i sin tro. Jag kan inte påminna mig om att jag någonstans har mött så mycket vänlighet. Samtidigt finns det ett kategoriserande i vissa saker som jag har svårt att förstå. Men min utgångspunkt och roll var enbart att vara den nyfikna tittaren och lyssnaren. Det kunde ha gällt vilken rörelse som helst, utgångspunkten var enbart att ta reda på hur det ser ut. Resten får tittarna själva bedöma.

SUVISEURAT, SYNDEN, FÖRLÅTELSEN OCH HIMLEN

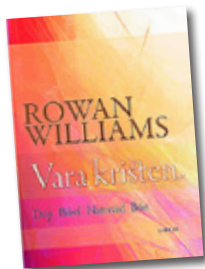
Yle Fem sö. 10.1 2016 kl. 20.00
30 dagar på Arenan

En liten stor bok för kristna

BOOK

Vara kristen. Dopet, Bibeln, nattvarden, bönen

Författare: Rowan Williams
Förlag: Libris 2015

Rowan Williams är brittisk teolog, poet och ärkebiskop emeritus i Anglikanska kyr-

kan. Han har skrivit en liten, till det yttre oansenlig (tunn) bok som helt enkelt

heter *Vara kristen* och som handlar om de gamla, kristna kyrkans centrala arv: dopet, Bibeln, nattvarden och bönen.

Men vilket sprängstoff i den. Jag har själv varit "aktivt troende" i över tjugo år och läst metervis med andaktsböcker, ändå finns här saker jag aldrig tänkt på tidigare.

Williams är en utmärkt stilist, framför allt skriver han nästan inget onödigt. Han skriver sakligt, med

torr humor, men med auktoritet. Hans målgrupp är kanske just människor som jag: sådana som varit med ett tag och behöver påminnas om vad det hela handlade om då vi allra först, av någon anledning, bestämde oss för att definiera oss som kristna. Alla vi som känner att vi stannar på stället och ibland ställer oss frågan: var det inget mer?

Williams får mig att inse hur mycket mer det finns. Att det är mycket svåra-

re och mycket lättare än jag någonsin trott att vara kristen. Att det är farligt – en kamp, en skam! – men att det finns en befrielse som jag knappt kan föreställa mig, men längtar hett efter. Han skriver väldigt klokt om hur vi kan och ska läsa Bibeln.

Han skriver till mig, en 2000-talskristen, men han får mig att förstå att den kamp jag för i dag är samma kamp som kyrkofäderna förde för över 1 500 år

sedan och att deras svar också gäller mig.

Min största insikt är kanske att det här med att vara kristen inte är något jag kan göra på deltid eller lite grann. Att det finns en väg som leder till ett mål och att det är meningen att jag ska gå längs den även om jag bara kan krypa.

Det här är på riktigt, tänker jag. På riktigt.

Jag rekommenderar den här boken mycket varmt.

• SOFIA TORVALDS

KOMMENTAR MAY WIKSTRÖM

En story om människan under himlarna

Å, så gudomligt snyggt! Tanke och känsla löper genom allt från den dramatiska inledningen till den bedövande vackra slutvinjetten. Så här ser det ut när begåvade människor får resurser och tid att jobba. Stefan Jansson är en suverän berättare – inte bara bokstavligt som röst och intervjuare – utan in i minsta detalj. Ingenting lämnas på hälft. Pizzakartongerna som viks på taliko i början får sin dramaturgiska cirkel fullbordad längre fram. Tornfalken som ser till sina växande ungar är en stum, kraftfull andrastämma om livets basics: födas, matas, växa, föda, mata, dö. I nästa stund avtecknar sig fågeln som en vingad siluett mot det oändliga blå. Allt,

alla har en himmel och en himlalängtan över sig. Hur vi hanterar den är individuellt. Ibland kollektivt. Aldrig felfritt.

Vad vet jag om gammallaestadianerna efter den här glimten? När sluttonerna klingar ut sitter jag kvar med tusen tankar, en hop med frågetecken och en annan med kritiska utrops-tecken. Det skär mig i hjärtat att Anu betecknar sin längtan efter populärmusik som synd. Jag vänder mig mot att prästen och predikanten Timo – visserligen ordrikt, mildt och indirekt men likväl – ogiltigförklarar alla andra kristna. Men jag kan också känna en sorgsen avund över ett sammanhang där det är så naturligt att bidra med

sig själv och sina gåvor för gemenskapen, för ett "tillsammans" utan ålderssegregering. På axeln människa-människa finns det mycket som är gott. Mer problematisk är axeln människa-Gud. Och den slår tillbaka mot den förstnämnda. Framför allt märker jag hur frågorna om hur huvudpersonerna tror och tänker sätter mina egna svar i rullning. Jag jämför dem med de jag hör, ser likheter och olikheter.

Den janssonska berättelsen om gammallaestadianerna är en utmaning för varje ärligt tänkande tittare.

Se den. Döm senare. Eller ödmjuka dig inför det mänskliga tillkortakommandet. Vårt och deras.

Om kärlek och mörker

FILM

En berättelse om kärlek och mörker (A Tale of Love and Darkness)

I rollerna: Amir Tessler, Natalie Portman m.fl.
Regi: Natalie Portman

Natalie Portmans regidebut är ett ambitiöst projekt. Den israeliska författaren **Amos Oz** självbiografiska roman *En berättelse om kärlek och mörker* är en vitt omspannande berättelse om identitet och historia, livet i Palestina under det brittiska mandatet och åren före och efter staten Israels födelse. Men framför allt, i själva sin kärna, är den en berättelse om en sons relation till sin mor.

Boken har många lager, och filmen har klokt nog valt att välja den mindre men samtidigt avgörande berättelsen till förmån för den större. Det blir en stillsam historia med pojken Amos (självfullt och övertygande spelad av **Amir Tessler**) i centrum. Livet på Amosgatan i Jerusalem på fyrtiotalet, bland plåtskjul, källgrytor och fattiga boknordiga akademiker som talar åtta språk och alla flytt undan antisemitismen i Europa – denna "ljuvliga, mordiska kontinent", som Oz konstaterar i boken – innebär en alldeles speciell uppväxt där den intellektuella rikedom dominerar tillsammans med avgörande frågor om identitet och tillhörighet. Lite vid sidan om centrum står också Konflikten med stort K, fint illustrerad av en barndomsupplevelse där det framgår att parterna ännu inte hunnit gräva ner sig i sina respektive positioner. Amos Oz är i Israel känd som en fredsvirare, men både boken och filmen

varnar för att dra några förenklade slutsatser. Snarare är det just det svåra i problematiken att båda parter har "rätt" som blir extra tydlig sedd genom ett barns oskuldsfulla ögon.

Oscarvinnaren Natalie Portman är för de flesta känd som en framstående amerikansk skådespelerska. Att hon är till hälften israelisk och tvåspråkig på engelska och hebreiska är kanske inte allom bekant. Portman regisserar och spelar själv förtjänstfullt en av huvudrollerna som Amos plågade mamma Fania; vacker, gåtfull och outrönlig, en mamma som berättar underliga sagor. En av Fantias repliker är också en av dem jag bäst kommer ihåg från boken: "Ingen kan veta någonting över huvudet om någon annan. Man vet egentligen ingenting om den person man är gift med. Man vet inte ens någonting om sig själv."

Jerusalems kullar och gator utgör fonden för skildringen av hennes depression, i form av symboliska drömbilder. Berättelsen går obönhörligt mot sin uppgörelse och lämnar, precis som livet självt, många frågor obesvarade. Att filmen ändå gör ett försök att förenkla sitt "varför" är en svaghet i en i övrigt finstämd helhet. Förutom knappa två timmar av örongodis i form av den utomordentligt vackra hebreiskan är *En berättelse om kärlek och mörker* både djupsinnig och gripande. Mitt råd är dock: läs boken först! Den är så fantastisk att filmen blir ett fint komplement. I sig själv kämpar filmen lite för att göra en stor berättare rättvisa och lyckas delvis, men inte helt.

■ JOANNA NYLUND

AMOS OZ självbiografiska roman är i grunden en berättelse om en sons relation till sin mor. FOTO: FILMIKAMARI

Inkluderande fantasi

BARNBOK

LILLA BÄ!? En Bä-Bäblisk berättelse

Författare: Christina Andersson
Illustrationer: Nadja Andersson
Förlag: På eget förlag 2015.

Lilla Bä bor med sin bångstyriga fårscock utanför skogen och vaktas av Herden. Till flocken hör också den kloka Älders-Gummen, den söta Ulli Bä och den bråkiga konkurrenten Spark Bä. Lilla Bä dras till både Ulli Bä och till den farliga skogen, där den raggiga och spännande vargen lär bo.

Christina Andersson är

en erfaren och älskad finlandssvensk författare, som marinerar sina berättelser med inkluderande fantasi och lek. Hon gör Lilla Bä till en nyfiken och modig huvudperson, som det är lätt att identifiera sig med. Lilla Bä vill ha äventyr och han vill också imponera på Ulli Bä.

Roligast är boken då den tar fasta på den fårskilliga envisheten med en medryckande humor i replikskiftena.

Nadja Anderssons bilder är gjorda i en fräsch bland- och collageteknik. Tuschlinjen och tygstrukturen förstärker djurens minspel och karaktärer medan akvarellinslagen skapar fina kontraster i miljögestaltningen.

Tyvärr känns berättelsen litet spretig och ostrukturerad med ett nyckfullt samspel mellan text, bild och handskrivna repliker. Det är oklart vilka budskap berättelsen vill för-

medla och den bä-bibliska dimensionen förblir också diffus.

Slutet av berättelsen känns tillrättat och blekt efter de spännande och farliga äventyren. Samtidigt fungerar boken säkert bra som inspiration för barnets egna lekar och fantasier och kanske också för eget bildskapande.

■ NINA GRAN

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Anders Adlercreutz. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: ANDERS ADLERCREUTZ

Namn: Anders Adlercreutz.

Ålder: 45.

Yrke och/eller titel: Riksdagsledamot och arkitekt.

Hemort: Kyrkslätt.

Favoritmat och -dryck: Så här i vintermörkret när man gärna vill minnas sommaren är favoritmaten grillad hamburgare på gott bröd med mangosalsa och aioli. Och ett gott öl från ett litet finskt bryggeri.

Lyssnar helst på: Podcaster, diskussionsprogram.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Följer helst med ishockey och HIFK, det som jag helst utövar är landsvägscyckling.

Rekommendera en bok!: Kättilö (Barnmorskan) av Katja Kettu.

Skulle vilja resa till: Nya Zeeland.

Tråkigaste hemgörat: Öppna och putsa tilltänkta vattenlås.

Slogan, motto eller ordspråk: Tråkiga saker blir inte bättre av att man skjuter upp dem till ett senare tillfälle. "Tulta päin", som man säger på finska.

Min åsikt om frågesporter: Tycker om frågesporter, din Duell till exempel: den hoppar man nog inte över i Huis. Alltid roligt att tenta sig själv.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 18/25

LATINAMERIKANSKA LÄNDER & HUVUDSTÄDER

a) Costa Rica	1) La Paz
b) Bolivia	2) Tegucigalpa
c) Venezuela	3) Caracas
d) Honduras	4) San José
e) Uruguay	5) Montevideo

Resultat: 5/5

NATIONALSÅNGER & CENTRALEUROPEISKA LÄNDER

a) La Brabançonne	1) Luxemburg
b) Wilhelmus van Nassouwe	2) Nederländerna
c) Land der Berge, Land am Strome	3) Österrike
d) Ons Hémécht	4) Belgien
e) Oben am jungen Rhein	5) Liechtenstein

Resultat: 3/5

ÄRTAL & ÄRTAL MED ROMERSKA SIFFROR

a) 1972	1) MDCCCLXXXII
b) 1242	2) MCCXLII
c) 1492	3) MCDXCII
d) 2112	4) MMCXII
e) 1882	5) MCMLXXXII

Resultat: 5/5

FISKARTER I FINLAND & REKORDVIKT PÅ 2000-TALET

a) Öring	1) 14,09 kg
b) Mört	2) 7,45 kg
c) Braxen	3) 2,87 kg
d) Gös	4) 1,24 kg
e) Abborre	5) 12,4 kg

Resultat: 2/5

AMERIKANSKA FÖRETAG & MARKNADSVÄRDE

a) McDonald's	1) 315 miljarder US dollar
b) Amazon.com	2) 300 miljarder US dollar
c) Starbucks	3) 188 miljarder US dollar
d) Facebook	4) 106 miljarder US dollar
e) Coca-Cola	5) 91 miljarder US dollar

Resultat: 3/5

Svaren:
Latinamerikanska länder & huvudstäder: a-4, b-1, c-3, d-2, e-5
Nationalsånger & Centraleuropeiska länder: a-4, b-2, c-3, d-1, e-5
Ärtal & Ärtal med romerska siffror: a-5, b-2, c-3, d-4, e-1
Fiskarter i Finland & Rekordvikt på 2000-talet: a-5, b-4, c-2, d-1, e-3
Amerikanska företag & Marknadsvärde: a-4, b-1, c-5, d-2, e-3

Böcker för det nya året

LENA HELGESSON

CP-barnet

Mamman till stäupparen, författaren och skådespelaren Jonas Helgesson berättar om kampen, vändorna och lyckan som mamma till "grabben i kuvösen bredvid".

Libris, inb. 26,90

EUNSUN KIM (i samarbete med Sébastien Faletti)

Nordkorea – nio år på flykt från helvetet

Eunsun är tolv år och utsulten när hungersnöden i Nordkorea 1998 redan kostat hundratusentals människors liv.

Libris, pocket 8,50

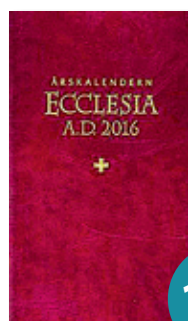
Bön

– Årsbok för Borgå stift

Årets tema är "Bön". Texterna av bl.a. Amanda Audas-Kass, Kent Danielsson och Maria Westerling behandlar andlig fördjupning. Här ingår en stiftskronika för året som gått, samt kontaktuppgifter till församlingar och kyrkliga organisationer.

Fontana Media, hft.

19⁹⁰

Årskalendern Ecclesia 2016

En behändig fickkalender med kyrkoårets alla högtider och bibeltexter.

13⁵⁰

Fontana Media Ringpärm

Dagens Lösen 2016

Dagens Lösen är en av världens mest spridda böcker för daglig andakt. Här finns bibelord och en kort psalmvers, dikt eller reflektion för årets alla dagar.

9⁵⁰

Fontana Media Hft.

UR EVANGELIET

”... och stjärnan som de hade sett gå upp gick före dem, tills den slutligen stannade över den plats där barnet var.”

Läs mera i Matt. 2:1-12.

OM HELGEN

En sista ledig trettondag

I morgon firar vi trettondag jul. Ännu i år är kalenderns siffror röda den 6.1 – nästa år är det möjligt att du jobbar som vanligt om regeringens sparplaner gällande söckenhelger förverkligas.

Så ta vara på denna julens slutspurt. Om du har en julkrubba där hemma är det dags att plocka fram de tre vise männen och ställa dem intill Jesusbarnet. Äntligen är de framme! Bland annat i Italien får barnen sina julkappar på trettondag.

RUNT KNUTEN

”Stjärntydnarnas tillbedjan.”

Tvåspråkig högmässa i Helsing kyrka S:t Lars i Vanda trettondag klockan 12.

Vill du lära dig leda retreatar?

Nu har du chansen!

- *Retreatledarutbildningen består av tre delar:
- * Del 1: Retreatens bakgrund, teologi och struktur, meditation, bön och musik 11-13.3.2016
- * Del 2: Andlig vägledning, samtal, bikt, retreatens inre och yttre miljö 6-8.5.2016
- * Del 3: Retreat och kurs på Snoan 11-13.8.2016

Utbildare: kyrkoherde Stefan Forsén

Mer info: www.larkkulla.net, info@larkkulla.net, tel. 019-2757200

INSIDAN

Ansvarig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Robin Norrbäck 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN JOHAN EKLÖF

ILLUSTRATION: MATILDA ISULS

Vår tro vilar på historiska fakta

DEN KRISTNA tron innehåller ett drag som kan uppfattas både som något glädjande och som något oroande. Vår tro bygger på historiska händelser. Det betyder att den i princip kan antingen bestyrkas eller falsifieras av historiska fakta. Det finns teologer som har velat komma ifrån detta genom att säga att vi kan hålla fast vid vår tro även om den historiska grunden skulle slås sönder. Man har till exempel menat att det inte är så viktigt om Kristus faktiskt kroppsligen har uppstått från de döda. Det viktiga är idén att det goda segrar över det onda – men så säger inte Paulus. Tvärtom säger han att ”... om Kristus inte har uppstått, då är er tro meningslös...”

NU VILL jag påstå att precis samma sak gäller händelserna kring Jesu födelse. Texterna om barnet i krubban och stjärnan på himlen talar om historiska händelser som i princip kan kontrolleras – Ja inte bara i princip utan i fråga om Betlehemsstjärnan faktiskt också i praktiken. Med hjälp av datorer kan dagens astronomer rekonstruera hur stjärnhimlen ovanför Betlehem såg ut vid tiden för Jesu födelse. Man vet till exempel att kungsplanet Jupiter var i linje med planeten Venus tre gånger under denna tid. Resultatet blev den kraftiga ”dubbelstjärnan” som förekommer på stjärnhimlen. Också kungsstjärnan Regulus var i linje med kungsplanet Jupiter några gånger vid denna tid. Detta skulle ju passa ganska bra som tecken för konungarnas konungs födelse. Dessutom skedde detta intill stjärnbilden Lejonet, vilket ju för tankarna till Jesus som Lejonet av Juda.

ARKEOLOGISKA UTGRÄVNINGAR har gång på gång visat att den historiska grunden för vår tro håller. Jag tror att de tre vise männen inte bara är sagofigurer. De har faktiskt funnits! Och dessa vise män (ska vi kalla dem astronomer eller astrologer?) har följt en stjärna. Och de har fallit på knä på det smutsiga stallgolvet för att tillbe barnet, som de i motsats till de flesta andra trodde skulle bli en stor konung. Sammanlagt fem personer (Josef, Maria och de tre vise männen) anade vid det laget att konungarnas konung låg där i halmen i stallet. Vår tro är nästan chockerande konkret. Han föddes i ett stall, dog på ett kors, uppstod kroppsligen på tredje dagen...

Johan Eklöf är präst och pensionär i Kristinestad.

#bönetwitter

”Herre, din kärlek är mer konkret påtaglig än vi kan fatta. Tack för att du står fast vid dina löften!”

Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökdordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Johan Eklöf

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jes. 60:1-6

ANDRA LÄSNINGEN
Ef. 3:2-9

EVANGELIUM
Matt. 2:1-12

Trettondag, Epifania.
Temat är ”Jesus, världens ljus”.

PSALMFÖRSLAG

47: 1-3, 30, 49,
47: 4-6 (N).
Psalmerna är valda av
Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Rökelse var tillsammans med guld och myrra en av de gåvor som de tre vise männen förde med sig. Rökelse är en blandning av hartser och aromatiska oljor. Ofta säljs den i form av pinnar eller koner, men den kan också köpas i pulverform.

Rökelse används i religiösa sammanhang inom både islam, buddhism, kristendom och new age. Inom kristendomen används rökelse i första hand av katoliker och ortodoxa.

Rökelse har använts i många tusen år. Numera kostar den inte mycket, men på Jesu tid kunde den vara dyrare än guld. Källa: Wikipedia.

KALENDERN 6-14.1

DOMPROSTERIET

❖ BORGÅ
ON 6.1 KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, prästvigning, Wilén, biskop Björn Vikström, Lindgård, Tollander, Cornicines Borgoensis
SÖ 10.1 KL. 10: GUDSTJÄNST I S:T OLOFSKAPPELL, Pellinge, Djupsjöbacka, Tollander
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN, Stråhlman, Eisentraut-Söderström, Helenelund, Färdtjänst.
ON 13.1 KL. 13: Mariakretsens samlas i musikrummet, Juntunen
KL. 13: VECKOMÄSSA I TAIZÉSTIL, i kapellet på Lundagatan 5, Djupsjöbacka, Kerstin Busk-Åberg

❖ LAPPTRÅSK
on 6.1 kl. 10: Trettondagens högmässa, Anita Widell, Mia Aitokari
to 7.1 kl. 14: Missionskretsen i församlingshemmet, Carita Illman, Susann Stenberg
lö 9.1 kl. 10-14: Konfirmandsamling i Prästis i Liljendal
sö 10.1 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Stina Lindgård, Mia Aitokari. Kyrkkafe i lilla kyrkan
on 13.1 kl. 9.30: Vuxen-barn startar i församlingshemmet, Gina Nyholm
on 13.1 kl. 13.15-14: Barnklängen övar i församlingshemmet
on 13.1 kl. 18.30: Psalmsångskväll i församlingshemmet

❖ LILJENDAL
on 6.1 kl. 12: Trettondagens högmässa i kapellet, Anita Widell, Mia Aitokari
to 7.1 kl. 9.30: Öppet café i Annagården, Gina Nyholm
lö 9.1 kl. 10.30-12.30: Nappeklubben i Mariagården, Gina Nyholm, Emma Adahl
lö 9.1 kl. 10-14: Konfirmandsamling, Prästis
lö 9.1 kl. 15-16.30: Samling för frivilliga i Prästis, Stina Lindgård, Susann Stenberg
sö 10.1 kl. 12: Högmässa i kapellet, Stina Lindgård, Mia Aitokari
ti 12.1 kl. 9.30: Vuxen-barngruppen startar i Mariagården, Gina Nyholm

❖ LOVISA
Trettondagens gudstjänst: on 6.1 kl 10 i kyrkan, af Hällström, Jokinen
Vi sjunger ut julen: on 6.1 kl 15 i Valkom kyrka
Morgonkaffe: to 7.1 kl 8:30 i Tikva
Gudstjänst: sö 10.1 kl 10 i kyrkan, Blom, Jokinen. Efteråt sommar- och vinterskriftskolans lektion i församlingsgården
Pensionärsföreningen: ti 12.1 kl 13 i församlingsgården
Morgonmässa: on 13.1 kl 8 i kyrkan, Blom
Morgonkaffe: to 14.1 kl 8:30 i Tikva
Ordets och bönsens kväll: to 14.1 kl 18:30 i kyrkan

❖ PERNÅ
Trettondagens tvåspråkiga julfest: on 6.1 kl. 14.00 för alla församlingsbor med program i kyrkan och grötserving och fri samvaro

i Sockenstugan, Robert Lemberg, Jeannette Sjögård-Andersson, Dan Krogars, Marcus Kalliokoski.
Högmässa: sö 10.1 kl. 10.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.
Mässa: sö 10.1 kl. 13.00 i Sarfsalö kapell, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.
Bagnäs-Tervik diakonikrets: ti 12.1 kl. 13.00 hos Iris Tennberg, Jeannette Sjögård-Andersson.

❖ SIBBO
Musik på trettondag: Ons 6.1 kl 18, Sibbo kyrka. Ekholm, Brunell, Lauri Palin, körer och sånggrupper.
Sibbo kyrka: Sö 10.1 kl 12 Högmässa. Camilla Ekholm, Mauriz Brunell.
Söndagsskolan inleds. Startsdag för konfirmandgruppen Juni 1 på Prästgården kl 10.30-14.00.
Kakaoklubben: Fre 8.1 kl 9.30 i Kyrkby församlingshem. Isabella Munck.
Kaffekören: Fre kl 10.30 på Prästgården. Brunell.
Kungens klubb inleds: Må 11.1 kl 14.00 i Församl.hem. Munck.
Diakonisyföreningen: Må kl 15 i Församl.hem.
Vikings Veranda: Må kl 19 på Prästgården. Patrik Frisk.
Unga Vuxna: Må kl 19 på Prästgården. Milja Westerlund.
Dagklubben: Ti 12.1 kl 9.00 i Söderkulla församlingssal. Munck, Kjell Lönnqvist
Skatten: Ti kl 17.30 på Träskberga. Munck.
Äldre i Söderkulla: Ons 13.1 kl 13 i Manna. Katja Korpi.
Ungdomskvällar, PRG: Ons kl 18.30 på Prästgården. Lönnqvist, Frisk.

HELSINGFORS PROSTERI

❖ JOHANNES
Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes
On 6.1 kl. 12: Carols i Johannes. Julsångsgudstjänst i Johanneskyrkan. Repo-Rostedt, Johannes kantori, Tomas Vokalensemble, S:t Jacobskören. Radiering
Sö 10.1 kl.10: Högmässa i S:t Jacobs kyrka. Heikel-Nyberg, Enlund.
kl. 12: Högmässa i Johanneskyrkan. Terho, Heikel-Nyberg, Enlund.
Må 11.1 kl. 10-11.30: Babyrytmik i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn under 1 år. Wiklund.
kl.13: Samtalsgruppen i Majblomman, Sanitärsgatan 4. Stefan Djupsjöbacka.
kl.16-20: Häng i Tian. Öppet hus i ungdomslokalen. Romberg.
Ti 12.1 kl.12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Sixten Enlund.
kl. 17: Ärligt om tro i Johanneskyrkans krypta. Lindström.
kl. 20: Completorium i Johanneskyrkan. Heikel-Nyberg.
On 13.1 kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Enlund.
Middagsbön i Johanneskyrkan vardagar kl.12 från och med 4.1.2016.

❖ MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Kansliet stängt 6.1.2016
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
On 6.1 kl. 12: högmässa, Helena Rönberg, Mimi Sundroos, Matteus kyrkokör. Kyrkkafe.
Sö 10.1 kl. 12: högmässa, Lars-Olof Ahlfors, Stefan Forsén, Mimi Sundroos. Avskedskaffe för vår kaplan Lars-Olof Ahlfors som går i pension.
Ti 12.1 kl. 18.30-20.30: kyrkokören övar i Matteussalen, Mimi Sundroos.
On 13.1 kl. 8.30-9: morgonmässa. Under våren andra onsdagen i månaden.
To 14.1 kl. 12-14: handarbetsgruppen, Riitakorpi.
DEGERÖ KYRKA Rävsvägen 13
On 6.1 kl. 18: De vackraste julsångerna. Vi sjunger tillsammans med Toimela Brass, Olav Krook (orgel), Mimi Sundroos och Helena Rönberg. Fritt inträde. Kollekt för Finska Missionssällskapets arbete.
MARIELUNDSKAPELLET I NORD-SJÖ KYRKA Hamnholmsvägen 7
Sö 10.1 ingen högmässa.

❖ PETRUS
www.petrusforsamling.net
On 6.1:
- kl. 10 Gudstjänst: i Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Kass, Hilli.
To 7.1:
- kl. 10 Öppet hus och diakoni: på Torpet, Köpingsv. 48. Kl. 10-14 utdelning av donerat bröd, möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.
Sö 10.1:
- kl. 10 Högmässa: i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Kass, Ahlberg. Kyrkkafe.
- kl. 10 Högmässa: i Åggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli. Kyrkkafe.
- kl. 16.30 Puls-gudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vesperv. 12. Barnkyrka.
Må 11.1:
- kl. 19 Samtalsgrupp för män: på Haga prästgårdsv. 2. Stig-Olof Fernström leder.
Ti 12.1:
- kl. 10 Babyrytmik: på Haga prästgårdsv. 2. En musiklekstund för alla bebisar mellan 0-1 med förälder. Efter sångstunden kan man fortsätta umgås på café Topet. Välkommen! Ledare Liisa Ahlberg.
On 13.1:
- kl. 13 Bibelettermiddag: på Haga prästgårdsv. 2. Stig-Olof Fernström leder.
- kl. 14.30 Petrus barnkör: på Haga prästgårdsväg 2. Alla barn från 5 år uppåt varmt välkomna! Ledare Liisa Ahlberg.
To 14.1:
- kl. 10 Öppet hus och diakoni: på Torpet, Köpingsv. 48. Kl. 10-14 utdelning av donerat bröd, möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.
❖ DEUTSCHE GEMEINDE
Mi 6.1. um 11 Uhr: Gottesdienst zum Epiphaniafest (Beutel)
So 10.1. um 11 Uhr: Gottesdienst (Beutel)
❖ OLAUS PETRI
Trettondag jul 6.1: kl. 16 Litur-

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

To 7.1 Maria Boström, Föglö Fre 8.1 Kaikka Växby, Vanda Lö 9.1 8.53 Familjeandakt. Familjeandakt. Lars Col-Imar läser ur sin bok *Helga Hund i Egypten* (repris från 19.10.2005) Må 11.1 Heidi Juslin-Sandin, Esbo Ti 12.1 Rasmus F. Forsman, Borgå Ons 13.1 Karl Sällström, Helsingfors To 14.1 Markus Ventin, Kronoby (repris).

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Ons 6.1 Jesus, världens ljus. Textläsare: Malena Björkgren, Märten Björkgren (repris) To 7.1 Silva Lahti, Helsingfors Fre 8.1 Psaltarens poesi. Uppläsare: Vivi-Ann Rehnström (repris) Lö 9.1 17.58 Ett ord inför helgen, Kvevlax kyrka. Sö 10.1 Jockum Krokfors, Jakobstad Må 11.1 Birgitta Udd, Karis Ti 12.1 Anders K. Hamberg, Åbo Ons 13.1 Sven-Olof Skagersten, Sundom To 14.1 Tor-Erik Store, Vasa.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

On 6.1 Julsångsgudstjänst med Johannes församling i Helsingfors. Liturg och textläsare: Maria Repo-Rostedt. Textläsare och förebedjare: Hedvig Långbacka. Organist: Dag-Ulrik Almqvist. Körer: Johannes kantori, Tomas Vokalensemble och S:t Jacobskören. Sö 10.1 Gudstjänst med Kvevlax Missionsförsamling. Predikant: Mats Björkman.

VEGA

HIMLALIV

Idol eller förebild?

För kyrkomusiker **Markus Malmgren** är musik ingen tävlingsgren. Musik ska man göra tillsammans säger han. Markus Malmgren förverkligar sin ideologi med konserten *Jesus Christ Superstar*.

Himlialiv i Yle Fem må 11.1 kl. 18.30, repris sö 17.1 kl. 15.15

giskt julspl i kyrkan, därefter servering och ringlekar i församlings-salen. Olaus Petrikören medverkar. Lö 9.1: kl. 18 Helgsmålsbön – Musikkantandakt med Spira Ensemble, dir. Kari Turunen. 1:a sön efter trettondedagen 10.1: kl. 11 Högmässa. Ola Byfält, Nina Fogelberg.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässor:

Trettondagen on 6.1. Esbo domkyrka kl. 12.15. Ahlbeck, Rönberg, Jäntti, Bengts, Malmgren, EsVoces. Kyrkkaffe i församlingsgården. Handarbetsgruppens försäljning. Sö 10.1. Esbo domkyrka kl. 12.15. Ahlbeck, Bengts. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Olars kyrka, svenska sidan, kl. 10.30. Jäntti, Malmgren. Kyrkkaffe. Väncoachtutbildning våren 2016: Utbildningen ger färdigheter att arbeta med frivilliga i församlingens väntjänst, i flyktingarbete och i andra meningsfulla uppgifter. Kick-off i Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbacken 4, lö 6.2 kl. 10-15. Närtärfar i Olars kyrka må 15.2, 7.3, 21.3 och 4.4 kl. 18-20. Avslutningsseminarium 23.4 på Lärkkulla i Karis. Utbildningen är gratis. Mer info och anmälningar: Bea Karlemo, 040 513 0828, beatrice.karlemo@evl.fi, Synnöve Heikkinen, 040 547 1856, synnove.heikkinen@evl.fi, senast to 21.1.

Familjeklubbar för föräldrar med småbarn: Start vecka 2. Familjecafé i Köklax kapell varje må kl. 9.30-11.30, Sång & lek i Sökö kapell varje ti 9.30-11, Imse-vimseklubben i Mattby kapell varje to 9.30-11.30, familjeklubben i Esbo domkyrkas församlingsgård, varje to kl. 9.30-11.30. Ingen förhandsanmälan, det kostar ingenting att vara med. Dagklubbarna och miniorklubbar: start v. 2. Mer info: www.esboforsamlingar.fi/dagklubbar, www.esboforsamlingar.fi/minior-klubbar.

Sportlovsläger: för 7-12-åringar på Mataskärs lägercentrum, Mataskärsvägen 3, 22-26.2.2016. Övernattningssläger. Pris: 90 €, syskonrabatt 25 %. Anmälan senast 24.12.2016 på www.esboforsamlingar.fi, bekräftelse vecka 4.

En ny sorgegrupp för dig som drabbats av sorg och har behov av samtal: börjar i Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbacken 4, to 14.1 kl. 18-20. Följande träffar 28.1, 4.2, 11.2 och 18.2. Ingen förhandsanmälan behövs. Mer info: Heidi Jäntti, 040 531 1046, heidi.jantti@evl.fi. Bönkvarten: ti 12.1 kl. 18.30-19, Olars kyrka, svenska sidan, Rönberg. "I din hand och ur din hand, Herre". Vi ber för världen, vårt land, kyrkan och vår församling. Vi ber för våra vänner och oss själva. Vi ber om fred, trygghet, hälsa och kraft.

Andliga samtal: Olars kyrka, svenska sidan, ti 12.1 kl. 19-20. Vi frågar, tar reda på och samtalar kring andliga frågor ur kristet perspektiv. Ledare är Roger Rönberg. Samtalsgruppen Tro och Liv: Hagalunds kyrka to 14.1 kl. 18.30-20. Vilka är grunderna för vår kristna tro? Så enkelt som möjligt! Ledare Roger Rönberg.

Kretsar för seniorer & daglediga kl. 13-15: start fr.o.m vecka 2. Köklax kapell ti 12.1, Södrick kapell on 13.1, Karabacka kapell to 14.1, Träffdax i Köklax kapell ti 19.1, Sökö kapell ti 19.1, Kalajärvi kapell to 21.1.

Församlingslunch: Olars kyrka,

svenska sidan, varje ti kl. 12-14 fr.om. 12.1. Pris 5 €.

GRANKULLA

On 6.1 kl.12 Trettondagens högmässa: Outi Laukkanen, Barbro Smeds.Kaffe i nedre salen. Lö 9.1 kl. 10-18 Skriftskolveckoslut för Mataskärgruppen: i kyrkan, övre brasrummet och Klubb 97. Marlen Talus-Puzesh, Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Sö 10.1 kl. 12 Högmässa: Outi Laukkanen, Heli Peitsalo, Daniel Nyberg, Marlen Talus-Puzesh. Konfirmander från Mataskärgruppen medverkar. Skriftskolans föräldrasamling i övre salen efter högmässan. Kaffe i nedre salen.

Ti 12.1 kl. 9.30 Familjelyktan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.

Kl. 9.30-11 Diakonimottagning: Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.

Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.

On 13.1 kl. 13.30 Kyrkosyfoeringen: i övre brasrummet.

To 14.1 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet.

Måla från hjärtat - akvarellmålning och samtal utgående från en bibeltext: Fem måndagar under vårterminen: 18.1, 15.2, 14.3, 11.4 och 9.5, kl. 18-19.15 i övre brasrummet. Inga förhandskunskaper behövs. Materialavgift 10 €/ termin. Förfrågningar o. förhandsanmälan senast 14.1 till Karin Nordberg, tfn 0503436885 eller karin.nordberg(at)evl.fi. Max. 8 deltagare.

KYRKLÄTT

De vackraste julsångerna: on 6.1.2016 kl. 16 i Stor-Raula Marthagård, Lappböle. Glögg och pepparkakor efter sångstunden. Höglund, Joki Högmässa i Kyrklätts kyrka: sö 10.1 kl. 12. Stråhlman, Joki. Dagklubben startar: vecka 2 kl. 9-12 i Lyan. Sång och bön: må 11.1 kl. 18.30 i koret i Kyrklätts kyrka. Mikaelikören: on 13.1 kl. 18.30 i församlingshemmet Diakoniosoppa för mindre bemedlade: måndagar och torsdagar kl. 11.30 - 12.30 i församlingshemmet med start 11.1.

Morgongröt: fredagar i Masaby kyrka kl. 9-10 med start 15.1. Kyrkoherdeämbetets tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslattsvenska.fi

TAMMERFORS

Ons 6.1: Trettondagens högmässa med julsånger kl 11 i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén, kyrkkaffe. Sö 10.1: Gudstjänst kl 11 i SvH, Kim Rantala, Paula Sirén Ti 12.1: Mammor, pappor o barn kl 10 SvG Ons 13.1: Diakonikretsen kl 13 SvH, Årets start

VANDA

Tvåspråkig högmässa: Stjärntydarnas tillbedjan trettondagen 6.1 kl. 12 i Helsinge kyrka S:t Lars tillsammans med Tikkurilan srk. M. Härkönen, K. Andersson, H. Leppä, A. Ekberg. Barnens kyrkostund: to. 7.1 kl.9.30 i församlingens dag klubb i Brännmalmen, Kornv. 10. Barnens kyrkostund: fre. 8.1 kl. 9.30-10 i dagklubben i Martinristi församlingscentrum, Bredängsv. 2. Veckomässa: fre 8.1 kl. 14 i Folhålsanhuset, Vallmovägen 28. A. Paaavola, A. Ekberg.

Högmässa: sö. 10.1 kl. 10 i Helsinge kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg.

Mässa i Taizéstil: sö. 10.1 kl. 12 i S:t Martins kapell. M.Fagerudd, A. Ekberg.

Familjecafé: må. 11.1 kl. 9.30-12 i Martinristi, Bredängsv. 2.

Familjecafé: tis. 12.1 kl. 9:15-12 i Bagarstugan. Kontaktperson: Elina Kuosa tel. 050 545 5031.

Familjecafé: ons. 13.1 kl. 13-15 i klubbtrymmet i Brännmalmen, Kornv. 10.

Dickursbykretsen: samlas ons 13.1 kl. 14 i Folkhälsanhuset, Vallmov. 28.

Ungdomskväll: ons. 13.1 kl. 18 i Bagarstugan.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA Högmässa 6.1: Kl. 10 Bromarvs kyrka, M. Cleve, S. Lindroos.

Trettondagsfest och hela församlingens julfest: on 6.1 kl. 16 i Ekenäs FH. GDT, luciaavslutning, program, servering, A. Lindström, T. Wilman, N. Burgmann, H. Hollméus m.fl. Högmässor/gudstjänster 10.1: Kl. 10 Ekenäs kyrka, M. Cleve, N. Burgmann. Kl. 10 Bromarvs kyrka GDT, S. Söderlund, S. Lindroos. Kl. 12 Snappertuna kyrka, M. Cleve, N. Burgmann. Kl. 12 Tenala kyrka, S. Söderlund, S. Lindroos. Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Tvåspråkig högmässa: ons 6.1 kl 10 i Ingå kyrka. Församlingens årsdag, välsignelse av nyanställda, kyrkkaffe på församlingshemmet. Ut-delning av förtjänsttecken. Sjöblom, Hellsten, Gustafsson Burgmann, kyrkokören, Gaudete-kören. Israeliska danser: vårterminen börjar fre 8.1 kl 18 i församlingshem-

mets källarvåning. Unnerus. Högmässa: sö 10.1 kl 10 i Degerby kyrka. Sjöblom, Gustafsson Burgmann.

Bibelgruppen: må 11.1 kl 18.30 i Prästgården. Hellsten.

Emma-café för ensamstående mammor: terminsstart ti 12.1 kl 17-19 i ungdomshuset. Björklund-Sjöholm.

Pappa-café - en ny grupp för män i alla åldrar: start ti 12.1 kl 17-19 i Prästgården. Hellsten.

Församlingsträff: ons 13.1 kl 14-16 i Prästgården. Lindström.

Barnkörens vårtermin startar: ons 13.1 minikören kl 14.15 och maxikören kl 15.15 i församlingshemmet. Gustafsson Burgmann.

Alla välkomna med!

Kyrkokörens vårtermin startar: ons 13.1 kl 19 i församlingshemmet. Gustafsson Burgmann. Välkommen med både tidigare och nya sångare!

Familjecafé: to 14.1 kl 9.30-11.30 i församlingshemmets källarvåning. Eklund, Lindström.

KARIS-POJO

Trettondagens högmässor, On 6.1: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo

kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis. Vokalgruppen Romberg medverkar.

Högmässor/gudstjänst, Sö 10.1: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo.

kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis.

Morgonmässa, On 13.1: kl. 8.30 i Lärkkulla, Karis

Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Ons 6.1. kl. 13: Högmässa i Virkby kyrka. Kuismannen. Kyrkkaffe och taxi.

Ti 12.1. kl. 13.30: Svenska kretsen i Virkby kyrka. Nurmi. Taxi.

Sö 17.1. kl. 13: Högmässa i Lojo kyrka. Kuismannen. Kyrkkaffe och taxi.

Veckoverksamheten fortsätter vecka 2. Mera

www.lohjanseurakunta.fi

REGION 2

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församlingsdistrikt: On 6.1. kl. 10: Trettondagens högmässa i

HAMMARLAND

6.1 Trettondagen: Musikandakt kl 12 Ingemar Johansson, Natalie Ball

10.1 Första söndagen efter Trettondagen: Högmässa kl 12

Ingemar Johansson, Jan Tengström

JOMALA

Trettondagen 6.1. kl. 11: Högmässa Sön 10.1. kl. 11: Gudstjänst

Tis 12.1. kl. 15: Vinterskriftskolan börjar

Ons 13.1. kl. 19: Allsångskonsert i kyrkan

Tors 14.1 kl. 18: Bibelgrupp

INPRICKAT

JAG SER FRAM emot att gå på Familjeskojen 23 januari. Jag har inte sett årets program för dagen än, men åtminstone tidigare år har det funnits olika stationer där man till exempel kan pyssla eller ägna sig åt sång och musik. Kören Barnklangen brukar uppträda, och så serveras det lunch till förmån för missionen. Det är ett trevligt evenemang för familjer som erbjuder något för alla. Om inte annat kan man komma och äta lunch.

"Om inte annat kan man komma och äta lunch."

Elin Lindroos, Lapträsk församling

På "Inprickat" delar församlingsmedlemmar med sig av något församlingsprogram de har prickat in i kalendern.

Hedra minnet
Begravningstjänster med tiotal år av erfarenhet. Blomsterarrangemang, unika kistor, urnor.

Nu även i BORGÅ.
Vi rekommenderar tidsbeställning.

Blomster- och Begravningstjänst
P. Borg & Co 30 år
Fredsgatan 25, Borgå, tel. 010 322 0080
Stora Byvägen 27, Sibbo, tel. 09 239 2882
www.borg.fi • info@borg.fi • info.porvoo@borg.fi

MARIEHAMN

06.01 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M W, A L, Himlaliv.
10.01 Ungmässa: kl. 11 i S:t Görans, J-E K, A L. Kyrkkaffe.
12.01 Konsert: kl. 19 i S:t Görans, damkören Magnificat framför Faurés Requiem, John Emanuelsson – violin, Kaj-Gustav Sandholm – orgel, Guy Karlsson – dirigent.
Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 10.1 kl. 11.00: Gudstjänst i Sunds församlingshem. Sirkka Liisa Enqvist, Kent Eriksson.
Torsdag 14.1 kl. 14.00: Gemensam födelsedagsfest i Sunds församlingshem. <http://sund-vardeforsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS
On 6/11 kl. 11.00: Trettondagsgudstjänst i Taklax bönehus, Guy Kronqvist, Desere Granholm.
Sö 10.1 kl. 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Desere Granholm.
Må 11/1 kl. 9.30: Morgonbön och kaffe i Församlingshemmet.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Trettondagen: on 6.1 kl 12 Hela församlingens högmässa i Sideby, Norrback, Saari-nen, Lassus, kantorerna, Glädjedropparna, församlingsorkester. T.f. kyrkoherde Daniel Norrback välsignas till tjänst. Kyrkkaffe Högmässa: sö 10.1 kl 10 i L-fjärd, Lassus, Martikainen
Lovsångsmässa: sö 10.1 kl 8 i K:stad, Norrback, Nina Sjölander vittnesbörd, Lovsångsgruppen
Skriftskolan börjar: on 13.1 kl 18.30 i K:stads förs.hem. To 14.1 kl 19 i Magasinet, L-fjärd

NÄRPES

www.narpeforsamling.fi
Närpes
Trettondagen 6.1 kl 12: Gemensam högmässa Jakobsson, Lövdahl, S.Lindén, S.ta Maria förs.kör.
Sö 10.1 kl 12: Högmässa i Töjby kyrka, Ingvesgård, S.Lindén.
Må 11.1 kl 13: Dagklubben startar i Drängstugan.
Övermark
Trettondagen 6.1 kl 12: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.
Sö 10.1 kl 10: Gudstjänst Jakobsson, S.Lindén.
Ti 12.1 kl 13: Dagklubben startar i församlingstugan.
On 13.1 kl 9-11: Föräldra-barn gruppen startar i församlingstugan.
Pörtom
Trettondagen 6.1 kl 12: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.
Ti 12.1 kl 8.45: Dagklubben startar i förs.hemmet.
On 13.1 kl 9-11: Föräldra-barn gruppen startar i förs.hemmet.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ
On kl 14: Trettondagens högmässa, Englund, Erica Nygård. Tema: "Jesus, världens ljus"
Sö kl 14: Gudstjänst, Björklund, Brunell. Tema: "Dopets gåva"

KORSHOLM

Gudstjänst: trettondagen kl 10 i kyrkan, Kuni, Westerlund o Nordqvist-Källström, kyrkokören.
De vackraste julsångerna: trettondagen 6.1 kl 18 i Smedsby församl.gård, kyrkokören, Nordqvist-Källström, Westerlund o Kuni.
Gudstjänst 10.1 kl 10: i kyrkan o. kl 12 i Smedsby församl.gård, Snellman och Westerlund.

KVEVLAX

De vackraste julsångerna: on 6.1 kl.13 i Köklot byagård
Trettondagscafé. Cafégudstjänst med samvaro o servering: on 6.1 kl.18 i fh, Lundström, Andrén, Stråkrädet. Arr. Församlingkretsen
Gudstjänst: sö 10.1 kl 10, Lindblom, Andrén

Föräldra-barn: börjar igen on 13.1 kl 10 i ds
Pensionärsamling: on 13.1 fh, mat kl 12.45, samling kl 13.30, Magnus Mikander. Om skjuts behövs ring senast må 11.1 kl 12 till 3462300
Gemenskapsafton med förtroendevalda o frivilliga medarbetare: on 20.1 kl 18 i fh, kaffe

MALAX

Kvällsgudstjänst: on 6.1 kl 18 på Knös-gården. Tornberg, Brunell.
Gudstjänst: sö 10.1 kl 10 i KH. Tornberg, Brunell.
Dagklubben: må 11.1 i FH. Grupp I kl 9 och grupp II kl 13.
Kompisskolan: må 11.1 kl 18 i Yttermalax skola. För barn födda 2010 och 2011.
Småbarnsträffen: ti 12.1 kl 10-11.30 i FH.
Missionssyfoerenigen: ti 12.1 kl 13 i KH och to 14.1 kl 13 i FH.
Träffpunkt Socken: onsdagar kl 10-14 i Sockenstugan. Loppis. Vi umgås kring hälsofrämjande program och blir serverade varm sopplunch och kaffe för 3 euro. Verksamheten riktar sig till alla vuxna daglediga i Malax med omnejd.
Ungdomssocken: onsdagar kl 18-21 och fredagar kl 18-23.

PETALAX

Högmässa: Trettondagen 6.1 kl 11 Björklund, Nygård, taxi
Gudstjänst: sö 10.1 kl 11 Björklund, Brunell
Öppet hus för ungdomar: on 13.1 kl 19 i LADAN
Andakter: to 14.1 kl 13 i Solbo, kl 14 i pensionärshemmet

REPLÖT

Missionsjulfest: i Replot försh. 6.1.2016 kl. 14. Familjerna Björkholm och Enlund berättar och visar bilder från sin tid i Istanbul och Lutherska kyrkan där. Kaski, Wargh. Iskmo strängband. Lotteri och servering.
Gudstjänst: Replot sö kl. 10. Kaski, Wargh, predikan av Rune Fant.
Högmässa: Björkö sö kl. 12.30 Kaski, Wargh, predikan av Rune Fant.

SOLF

Gudstjänst: Trettondagen kl. 10, Audas-Willman, Wargh.
Gudstjänst: sö 10.1 kl. 10, Audas-Willman, Wargh.
Föräldra-barnträff: ti 12.1 kl. 9.30.
C. S. Lewis-träff: to 14.1 kl. 18.30 hos Anders Blomberg. Boken "Från helvetets brevskola".

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Högmässa med missionstema: trettondagen 6.1 kl 13 Store, Monica Heikius, Trefaldighetskyrkans kör, Sandberg. Kyrkkaffe.
Högmässa: sö 10.1 kl 13 Hänninen, Mikael Heikius.
Morgonbön: to 14.1 kl 9 Hänninen, Andersson.
BRÄNDÖ KYRKA
Ephiphany Service: 6.1 at 1 pm David Oliver, Amos Manga.
Sunday Service: 10.1 at 1pm.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Årsfest trettondagen: 6.1 kl 17 Siv Jern, Christina Östman Rolandsson, Monica Heikius, Sundomkören. Servering.
Dans i heligt rum: sö 10.1 kl 19 Jern.
SUNDOM KYRKA
Högmässa med missionstema: trettondagen 6.1 kl 10 Lindblom, Andersson, Sandberg, sångprogram. Kyrkkaffe.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

Trettondagen 6.1 kl 10: Högmässa i kyrkan, Jan-Gustav Björk, Ravall, sång Britt-Mari och Gun-Helen Andtfolk. Textläsare: Elisabeth Smeds, dörrvärdar: Slätkulla-Fors-Gers.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
Fr 8.1 kl 13.30: Andakt i Esselunden, Cederberg.
-kl 18: Hjälpdarskolorning i Fyren, Björkman.
-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.
Sö 10.1 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Albert Häggblom, Susanne Gunell, textläsare: Paula Ahlvik, dörrvärdar: konfirmand-grupp 7.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

Trettondagen 12: Högmässa i kyrkan, Åstrand, Turpeinen, Kyrkokören, dir. Nils-Oscar Frantz.
To 18 SLEF:s missionsafton i FC, Charles Isaksson.
Lö 9.1 "JA, till ett gott LIV"! Samling i Optima kring drogproblematiken: Medv. Pontus J. Back (sång & vittnesbörd), Gerd Snellman (föreläder), Monica Hällund-Myntti (socialterapeut), Kaj Nyman (polis). Kl. 18 Samling för föräldrar och andra vuxna. Diskussion, servering Kl. 21 Ungdomskväll. Diskussion, servering, möjlighet till samtal
Sö 12: Gudstjänst i kyrkan, Krokfors, Borgmästare.
15: Sammankomst i Skutnäs bönehus.
17: Fokus i FC.
Må 13.30: Mariahemets syfoerenigen i FC.
Ti 13: Tisdagsamling på Station I, Jan-Erik Nyman.
On 13.30: Kyrkostrands missionssyfoerenigen i Kyrkostrands förs.hem.
14: Samtalsgrupp kring sorg i FC. Turpeinen, Sandström.
To 13.30: Kyrkostrands syfoerenigen i Kyrkostrands förs.hem.
13.30: Missionssyfoerenigen i FC.

KRONOBY

Gudstjänst: trettondagen 6.1 kl 10.00 Anders Store, Ellfolk-Lasén
Barnkören startar: fr 8.1 kl 13.20 i lilla salen
Musikcafé Lyktan: lö 9.1 kl 20.00-24.00
Högmässa: sö 10.1 kl 12.00 (Obs tiden) Ventin, Ellfolk-Lasén, välsignelse av församlingspastor Niklas Wallis
Gemensam syfoerenigstart: ti 12.1 kl 13.00 i lilla salen, Ingrid Jern

LARSMO

Ons 6.1 kl. 10 Trettondagens högmässa: Lassila, Victoria Enkvist, sång Johanna Lill-Thylin. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Vikarholmen.
Fre 8.1 kl. 14 Vinterskriftskolan: fortsätter i Cronhjelmsskolan.
- kl. 20 Öppet hus: i Xodus.
Lö 9.1 kl. 18 (Obs tiden) Lördagsamling: i församlingshemmet, Albert Häggblom m.fl. Barnpassning, servering.
Sö 10.1 kl. 10 Gudstjänst: Sjöblom, Victoria Enkvist. Kyrkvård: Storströmmen.
- kl. 11.30 Holm söndagskola: startar.
Må 11.1 kl. 12 Syfoerenigen i Bosund missionsstuga: terminsstart.
Ons 13.1 Stick-in café: i Holm bönehus.
Fredag 15.1 kl. 20 Öppet hus start: i Bosund, Solstrand och Furuholmen.
- kl. 20 Ungdomssamling: vid Xodus. Gäst: Jimmy Österbacka
Minor- och juniorgrupperna samt föräldra-barngrupperna: startar vecka 2.
Sö 17.1 kl. 10 Högmässa: Sjöblom, Wiklund. Sång: Mikael Svarvar. Kyrkkaffe. Kyrkvård: Risöhall
- kl. 18 Missionsafton: i församlingshemmet. Medverkande: Jessica och Johanna Sundfors, Sjöblom
Ti 19.1 kl. 13.30 Syfoerenigen: i Västerby bönehus startar.
Ons 20.1 kl. 13 Syfoerenigen: i Furugården startar.
To 21.1 kl. 18 Nattvard: vid Sandlunden. Lassila, Wiklund

NEDERVETIL

Trettondagens kvällsmässa: on 6.1 kl. 19.00 i kyrkan, Store, Smedjebacka.
Gudstjänst: sö 10.12 kl. 10.00 i fh, Store, Lindbäck-Haals.

NYKARLEBY

Kanslierna har nya telefonnr:
Nykarleby: tfn 040 8687 040
Munsala: tfn 040 8687 041
Jeppo: tfn 040 86867 042
NYKARLEBY
Ti 5.1 kl 18 Trettondagssamling: fh, Leon Jansson, sött o salt (KU)
On 6.1 kl 10 Högmässa: Edman, Ringwall, kyrkokören
Fr 8.1 kl 13.30 Besökstjänsten: julbesök på Florahemmet
Sö 10.1 kl 10 Gudstjänst: Edman, Lönnqvist
Ti 12.1 kl 13 Missionssyfoerenigen: fh, varje tisdag
-kl 19 Cellgruppsstart: fh, nya välkomna med, varannan tisdag

MUNSALA

On 6.1 kl 10 Högmässa: Sundstén, Sten
Lö 9.1 kl 18 Bön vid brasan: prästg. Bibel o bön, alla välkomna
Sö 10.1 kl 12 Högmässa: Sundstén, Sten. Kyrkvårdarnas planering med lunch i fh.
Må 11.1 kl 9: Dagklubbstart
JEPPÖ
On 6.1 kl 10 Lekmannagudstjänst: kyrkan, Hans o Gun Sandberg, Mats Sjöling
To 10.1 kl 10 Gudstjänst: Sundstén, Sten
Ti 12.1 kl 18.30 Naisryhmä: fh

PEDERSÖRE

Gudstjänster i kyrkan:
- On 10 Högmässa med nattvard, St Olofskören, vise män, lit. Erikson, pred. Lembit Tammsalu (Estland), Sandstedt-Granvik, dörrvärdar Källby
- Sö 10 Erikson, Sandstedt-Granvik, dörrvärdar Källby
Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Erikson, Sandstedt-Granvik
Ungdomskväll: Fr 20 i Kyrkhemmet i Bennäs
JA, till ett gott LIV! - samling i Optima kring drogproblematiken, lördag 9.1: Medv. Pontus J. Back (sång & vittnesbörd), Gerd Snellman (föreläder), Monica Hällund-Myntti (socialterapeut), Kaj Nyman (polis).
- 18 föräldrar och andra vuxna, diskussion, servering
- 21 Ungdomskväll, diskussion, servering, möjlighet till samtal
Dagklubbar och familjeklubbar: Startar v. 2. Samma platser och tider som hösten, se webbsidan pedersoreforsamling.fi

PURMO

Trettondagen 6.1 kl 10: Högmässa i Ävist bykyrka, Jan-Erik Sandström, Portin, Johansson, sång Heidi Storbäck.
-kl 13: Missionsmöte i Ävist bykyrka, Evans Orori, Brita Jern, sång Heidi och Evans Orori.
-kl 15: Avslutningsmöte i Ävist bykyrka, Albert Häggblom, Portin, sång Wörship.
To 7.1 kl 14: Andakt i Purmoehemmet, Kung, Johansson.
Sö 10.1 kl 10: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson.
Ti 12.1 kl 9: Dagklubbstart i Kyrkhemmet
On 13.1 kl 9.30: Familjeklubben startar i Kyrkhemmet.
-kl 15: Häftisklubben startar i Prästgården.

TERJÄRV

Högmässa: Trettondagen on 6.1 kl 10, khden, kantorn.
Gudstjänst: sö 10.1 kl 10, khden, kantorn.
Obs Terjärv församlingshem stängt 30.12.2015 - 30.09.2016 pga grundreningering.

Hela hela Människan-självårdsretreat

22-24.1. Enä-Seppä, Vichtis.
Ledare: Sven och Eva Bäcksbäck, Allan och Ing-Maj Melin m.fl.
Anm senast 14.1 till Sven, 044 5355029, eller sven@parnet.fi, eller Eva 044 2770604
Kursavg 160.
Arr. Helhet genom Kristus r.f i samarbete med SFV Bildning

Juridisk byrå
HENRICSON & KIETZ
Kungsg. 7, 10600 Ekenäs 050-555 3616
henricson.kietz@surfnet.fi 0400-470 709

MED FINKÄNSLIG SAKKÄNNEDOM FRÅN ÅR 1945
BEGRAVNINGSBYRÅ
ARMAS BORG & Co Ab
Annegatan 12 00120 HELSINGFORS Tel 612 9890
www.arnasborg.fi Jour 0400 977 000

Werthmanns begravningsbyråer
Ab Werthmann Oy
Fullständig begravningservice
- med omtanke och erfarenhet från 1912
Karis Hangö Ekenäs Ingå, Sjundea
Köpmansg. 18 Bulevarden 9 Gustav Wasa g.14
Tel. 019-232186 Tel. 019-2482059 Tel. 019-2413261 Tel. 019-232186
www.werthmanns.com Dejour 24 h 0400-473391

Vad varje nära anhörig borde veta?
Fritt informationspaket samt kostnadsräkning hos oss
ESBO BEGRAVNINGSBYRÅ
Esbo centrum | Esboplasten 7
Tel (09) 7002 4828 | espoon.hautautuomisto@saunalahti.fi
www.espoonhautaus.fi

VÅR- OCH HÖSTRESOR UT I EUROPA
Rundresa med buss:
*Holland med Blomstertåget 19-26.4
*Alsace-Champagne 3-12.5
Europa med flyg/flyg, buss på plats:
*Whiskyprovning i Skottland 14-17.7
*Vin- och matresa till Frankrike med Mikael Björklund 1-8.4
*Gardasjön 22-28.4
*Österrike-Kärnten 29.4-6.5
*Slovenien-Kroatien 6-13.5
*Hvar, Kroatien 17-24.5
*Via Baltica-Krakow (buss dit/flyg hem) 24-30.8
*Vandringresa i Dolomiterna 5-12.9
*Alperna 5 länder 12-19.9
*Balkans pärlor 19-26.9
*Ö-kryssning deluxe i Adriatiska havet 21-28.9
*Makarska, Kroatien 27.9-4.10
*Medelhavskryssning 30.9-7.10
*Rom och Sorrento 1-8.10
*Franska rivieran-Andorra och Barcelona 22-29.9

Stadssemestrar:
*Berlin 7-10.4
*London 5-8.5
*Oktoberfest i München 29.9-2.10
*Barcelona 29.9-3.10
*Aten 10-14.10
Fjärran destinationer:
*Nadaam-festivalen i Mongoliet 6-14.7
*Sidenvägen 4-15.9
*Japan 10-17.10
*Beijing 12-19.11
Vi önskar våra kunder en riktigt god fortsättning på det nya året!
Se mer info på vår hemsida!
Ingves & Svanbäck
Närpes 020 7434 530
Korsholm 020 7434 520
Nykarleby 020 7815 360
www.ingsva.fi

LEDIGA TJÄNSTER

KARIS-POJO SVENSKA FÖRSAMLING
söker en KAPLAN till sitt team
Vi erbjuder:
En "egen kyrka" (S:ta Maria) i Pojo.
Driftiga, motiverade arbetskamrater.
Människonära arbetsmiljö i hjärtat av Västra Nyland.
Vi bistår gärna vid sökande av bostad.
Lön enligt kravgrupp 602, straffregisterutdrag bör uppvisas.
Intresserad? Ring och hör dig för!
0503003683 khde Pentti Raunio
Ansökningar per 15 januari 2016 kl. 15 till Domkapitlet i Borgå stift, PB 30, 06101 Borgå.
Karis-Pojo svenska församling

LEDIGA TJÄNSTER I STIFTET
Kyrkoherdetjänsten i Saltviks församling
Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska och nöjaktig förmåga att förstå finska.
En kaplanstjänst i Ekenäsnejdens svenska församling
Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktig förmåga att förstå finska.
En kaplanstjänst i Karis-Pojo svenska församling
Språkkraven är utmärkta muntliga och skriftliga kunskaper i svenska samt nöjaktig förmåga att förstå finska.
De som valts till tjänsterna skall uppvisa i straffregisterlagens 6 § avsett straffregisterutdrag.
Tjänsterna söks hos domkapitlet i Borgå stift **senast 15.1.2016 kl. 15.00.** Adress: PB 30, 06101 Borgå

MARKNAD

SÄLJES

En vacker, liksom ny tvåa (48m²) till salu i Folkhälsans senior huset i Dickursby, Vanda. Pr. 233t. Kontakt tel. 040-1247472.

DOMKAPITLET

Teologie magistrarna **Patricia Högnabba** och **Niklas Wallis** har godkänts för ordination till präst-ämbetet. Prästvigningen äger rum 6.1.2016 i Borgå domkyrka.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kaplanen i **Ekenäsnejdens svenska församling** Staffan Söderlund upphör från 1.8.2016 på grund av egen uppsägning.

Domkapitlet har konstaterat att tjänsteförhållandet för kaplanen i **Matteus församling Lars-Olof Ahlfors** upphör från 1.6.2016 på grund av egen uppsägning.

Kyrkoherdetjänsten i **Saltviks församling** har förklarats ledig att sökas senast 15.1.2016 kl. 15.

En kaplanstjänst i **Karis-Pojo svenska församling** har förklarats ledig att sökas senast 15.1.2016 kl. 15.

En kaplanstjänst i **Ekenäsnejdens svenska församling** har förklarats ledig att sökas senast 15.1.2016 kl. 15.

Tf kyrkoherden i **Vörå församling Tomas Klemets** har förordnats att fortsättningsvis sköta kyrkoherdetjänsten i samma församling 1.1 - 31.8.2016.

Tf kaplanen i **Vörå församling Jouni Sinisalo** har förordnats att fortsättningsvis sköta en kaplanstjänst i samma församling 1.1 - 31.8.2016.

Tf kaplanen i **Närpes församling Peter Lassus** har förordnats att sköta församlingspastorstjänsten (60 %) i **Kristinestads svenska församling** 1.1 - 31.12.2016.

Församlingspastorn i **Ingå församling Tom Hellsten** har förordnats att fortsättningsvis sköta församlingspastorstjänsten i samma församling från 1.1.2016 tills vidare.

Församlingspastorn i **Vasa svenska församling Ralf Sandin** har förordnats att sköta 50 % av en församlingspastorstjänst i samma församling 1.1 - 30.4.2016 och pastor **Christina Östman Rolandsson** har förordnats att för samma tid sköta 50 % av en kaplanstjänst i samma församling.

Pastor **Outi Laukkanen** har förordnats att sköta en församlingspastorstjänst i **Esbo svenska församling** 1.2 - 30.9.2016.

Församlingspastorn i **Finström-Geta församling Alexandra Ång** har beviljats tjänstledighet 12.1 - 18.11.2016.

Pastoralexamen har avlagts av församlingspastorn i **Kristinestads svenska församling Daniel Norrback**.

Biskop **Björn Vikström** har beviljat prosttiteln åt kyrkoherden i **Nykarleby församling Lars-Johan Sandvik**, kyrkoherden i **Jomala församling Kent Danielsson** och församlingspastorn i Borgå svenska domkyrkoförsamling **Håkan Djupsjöbacka**.

Examen i ledning av församlingsarbete har avlagts av tf kyrkoherden i **Sjunde svenska församling Tom Bergman**, kaplanen i **Korsholms svenska församling Jessica Bergström-Solborg**, kaplanen i **Ekenäsnejdens svenska församling Monica Cleve**, tf kyrkoherden i **Västebolands svenska församling Sara Grönqvist**, kaplanen i **Västebolands svenska församling Janne Heikkilä**, tf kyrkoherden i **Ålands södra skärgårdsförsamling Peter Karlsson**, pastor **Pia Kummel-Myrskog**, församlingspastorn i **Kimitoöns församling Niina Mura**, pastor **Camilla Norkko**, församlingspastorn i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Mari Puska**, pastor **Maria Sten**, kaplanen i **Närpes församling Ulf Sundqvist** och tf kaplanen i **Borgå svenska domkyrkoförsamling Fred Wilén**.

Tvåspråkig luciavesper i Kotka

För tjugosex år sedan gjorde föreningen Pohjola-Norden i Kotka ett försök att introducera luciatraditionen i den helbiska staden. Det skedde i form av en vesper i kyrkan på luciadagen i samarbete med församlingen.

Försöket utföll väl och blev en efterlängtd tradition. I årets luciavesper medverkade Kotkanejdens musik-instituts ungdomskör Merituuli och kammarkören Kotka-Canto. Sopranen **Leena Arffman** sjöng *Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt* och den latinska julsången *Ecce novum gaudium ur Piae cantiones* och pastor **Maarit Alhosaari** höll en julbetraktelse.

Körernas program gick både på finska och svenska. Ungdomskören Merituuli framförde luciasången turvis på finska och svenska och sjöng dessutom *En stjärna lyser så klar* med utmärkt svensk diktning. I den sången var lucian **Minni Halinen** solist.

Kammarkören Kotka-Canto sjöng på svenska *Jul, jul, strålände jul* samt *Betlehems stjärna*. Luciavespern avslutades med *Härlig är jorden* som körerna och publiken sjöng tillsammans tur-

KOTKALUCIAN MINNI Halinen med följe gjorde ett stämmingsfullt intåg i den mörka kyrkan. FOTO: RAGNAR BACKSTRÖM

vis på finska och svenska, som traditionen bjöd.

Den ekonomiska behållningen av evenemanget

överlämnades till församlingens diakoni för att bidra till barnfamiljers julfirande.

■ RAGNAR BACKSTRÖM

DAGKLUBBSBARN OCH mammor samlade ut-
anför församlingshemmet.

Livlig höst i Jeppo

Jeppo kapellförsamling har fått en ny kaplan, **Henrik Östman**, som installerades i tjänst den första söndagen i advent.

Under höstterminen har det sjutit av olika aktiviteter i Jeppo församlingshem, bland annat mam-

ma-barngrupp, barndagklubb, söndagsskola, juniorgrupp, ungdomsgrupp och olika körer och grupper för äldre. Vi gläds över det.

■ TEXT OCH FOTO: HANS SANDBERG

HENRIK ÖSTMAN med sin hustru Rael och deras son.

INKAST PATRICK WINGREN

Att våga lyssna

TYSTNAD ÄR NÅGOT jag längtar efter. Det gör jag på en mängd olika plan. Det mest uppenbara - avsaknaden av tystnad i min absoluta omgivning - är något jag tvingats lära mig leva med. Vi har skapat en konstgjort ljudande värld. Tystnaden är i dag så kraftigt devalverad att den borde beredas rum, men eftersom den tappar sin särart genast den höjer rösten så behöver tystnaden vår hjälp. Den behöver tid, egen tid.

Frånvaro av ljud är givetvis i sig onaturligt. Naturen är inte tyst, den viskar och väsnas om vartannat. Levande ljud: träd som susar, vågor som ryter, piskande vindar, skratt och gråt. Livfull oregelbundenhet, samtidigt trygghet i det som har varit och det som ska komma.

Vi flyttar på rämärken, lite i taget, och märker inte att vi rubbar en naturlig balans som borde vara lika självklar som eftertraktad. Om inte mörkret längre får vara mörker, vad ska då ljuset lysa upp? Om inte tystnaden får tåga, hur ska då ordet kunna urskiljas?

Bokstäver skräpar på sociala medier, bakgrundsmusik fyller varuhuset, bilar slussas mellan bullerhinder och superlativen haglar i vardagsdiskussionerna. Svart blir grått, det vita blir solgilt, och plötsligt känns allt så relativt - som ett primalskrik utbytt till ett sofistikerat, monotont, grådaskigt mumlande.

HUR KAN VI då skapa rum för tystnaden? Genom att våga vara stilla. Att vara stilla är något av det absolut svåraste som finns, eftersom vi skruvat upp tempot så sanslöst. De duktiga gör gärna så mycket som möjligt, på kortast möjliga tid. De som tar för sig vinner. De passiva slappar och förlorar.

Men stillheten är till sin natur långt ifrån passiv, den är ett slags potentiell aktivitet - en förutsättning för något vi ännu inte vet.

Genom att välja att vara stilla ger vi tystnaden det enda rum vi själva kan bereda - rum inom oss.

Inre tystnad, stillhet, är det viktigaste vapnet vi har i kampen mot världsskramp. Vi själva är med och ger upphov till. Tystnad inom ger oss en fristad, en möjlighet att lyssna.

Livsavgörande insikter når oss sällan i brandtal på gator och torg, eller genom livligt delade statusuppdateringar på sociala medier. Ofta är det fråga om en lågmäld övertygelse som stilla resonerar inom oss, väntande på att få göra sig hörd.

Patrick Wingren är en samhällspolitiskt aktiv musiker från Jakobstad.

Byråavgift 10,-/ bokning.
www.karjaa.matkahaukka.com
eller besök vår byrå!

Resefonster Ab / Resehaukka
Tel. 019-2782800
e-mail: karis@matkahaukka.com

Köpmanngatan 4 10300 Karis

Res med oss !

Prag 13-16.4.2016! Pris ENDAST 525€

Grekland-nyhet Sivota 13-20.6.2016;
pris 678€

Legoland+Ullared 3-9.7.2016, bussen med under resan!

Busstransport från Västnyland t/r ingår!
De populära dagskryssningarna till Tallinn fortsätter, följande 23.1, ENDAST 75€

Boka genast!

Resefonster Ab / Resehaukka
Tel. 019-2782800
e-mail: karis@matkahaukka.com

STENHUGGERI
LEVANDER

-nya gravstenar
-gravering
-borttagning av gravsten
-återmontering av gravsten
-förgyllning/försilvring
-rätning
-slipning

-EN MINNESVÄRD VISAR
VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönbackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel. 09 387 6284

LOCUS

www.locus.fi

STOR EFTERFRÅGAN
PÅ HYRESLÄGENHETER

1000-tals nöjda kunder kan inte ha fel!
Vi står till Er tjänst under hela hyrestiden.

Förmedling med omtanke sedan 1993

Oy N&N Locus Ab Aff [A]
Smedsgatan 13, 00150 Helsingfors
tel. (09) 17 17 44, fax. (09) 17 00 45
locus@locus.fi, www.locus.fi

RADBYTET JAN EDSTRÖM

Församlingarna glömdes bort i integrationsrapport

I en färsk undersökning av det svenska integrationsarbetet i Finland lyser kyrkornas och de lokala församlingarnas insatser med sin frånvaro. Undersökningen har beställts av Svenska kulturfonden och sammanställts av Mika Helander under titeln *Kan vi stå till tjänst? - organiseringen av den svenskspråkiga integrationen*. Rapporten presenterades vid ett välbesökt seminarium 18.11 i Helsingfors.

Den i övrigt mångsidiga och informativa rapporten visar hur integrationsarbetet är organiserat och förankrat i lag. Men det räcker inte. Enligt Helander kan

implementeringen av särskilt språklagen förbättras betydligt. Rent allmänt bör fokus för integrationsarbetet flyttas från det nationella till det lokala planet. Enligt invandrare själva är det viktigaste att se till individens behov, kompetensutbildning, sysselsättning och val av integrationsspråk.

Rapporten nämner flera viktiga aktörer i integrationsarbetet. Hit hör folkhögskolor, medborgarinstitut, idrottsföreningar, nätportaler, marthorna, Röda korset och Luckan, varav vissa understöds av Svenska kulturfonden.

Frågan kvarstår varför kyrkornas och församlingarnas arbete inte nämns i rapporten. Någon tillfreds-

”Att tala om tro är för dem lika naturligt som för finlands-svenskar att lyssna på radio Vega.”

ställande förklaring gavs inte vid seminariet.

Församlingar i Svenskfinland har en lång av arbets bland asylsökare och invandrare. Redan 1997 lanserade Ekumeniska Rådet i Finland programmet Kyrkor och invandrare till stöd för kyrkornas integrationsarbete.

Med tanke på det stora antalet nya asylsökare har vi inte råd att utelämna viktiga aktörer för integrationsarbe-

tet på svenska. Församlingarna som finns på varje ort i Svenskfinland har beredskap att möta invandrarnas andliga och sociala behov. Många invandrare, kristna som muslimer, sätter sitt hopp till Gud och många av dem har följts för sin tro i sitt hemland. Att tala om tro är för dem lika naturligt som för finlandssvenskar att lyssna på radio Vega. Tro och religion är liksom språket ett viktigt redskap i integrationsarbetet. Därför söker sig många invandrare till en lokal församling där de blir sedda och hörda. Det tycker jag också Svenska kulturfonden ska notera.

Jan Edström är projektsekreterare för Ekumeniska ansvarsveckan.

SAKRAMENT OENIGHETER

Trosbekännelse och åsikter

Den kristna kyrkan har tre gemensamma fundamentala dokument, Apostoliska trosbekännelsen, Nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen och Athanasiska trosbekännelsen.

Du hittar dem t.ex. på kyrkans webbsidor evl.fi, under rubriken Tro och lära (Lära och böcker, Trosbekännelser).

Dessa uppstod långt innan kyrkan separerades i en östlig och västlig gren år 1054.

Ingen av dessa innehåller varken ordet ”sakrament” eller ”präst”. Ordet ”dop” förekommer en gång i den Nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen men inte ens ”nattvard” nämns.

Gud kände till alla stridigheter som vi nu har gäl-

lande sakramentens antal och innebörd och prästers kön redan innan världen skapades. Han hade säkert ombesörjt att dessa skulle ha klargjorts i trosbekännelserna om de skulle vara centrala teman i kristendomen. Den enda rimliga slutsatsen är att vi må ha våra åsikter i dessa frågor, men de har ingen betydelse för tron, syndernas förlåtelse eller det eviga livet.

Alla som vill vara kristna borde därför koncentrera sig på det budskapet som finns i trosbekännelserna: Gud är treenig, Kristus är vår frälsare och kyrkan skall vara en.

KIRSTI RIIPOLA
Nagu

NATTVARD DELAKTIGHET

Goda nattvardsminnen

I Kyrkpressen nr 48/2015 bemöter Jan-Peter Paul från katolskt håll lutherska Björn Vikström med anledning av nya tankar på utökad ”gästfrihet” kring nattvarden. Tänk vad tassigt det ändå kan låta, tycker jag, när två teologiskt engagerade från olika läger argumenterar kring rätten att delta i en nattvardsgång i kyrkan!

Jag är nog lite kyrklig av mig, men kan inte kalla mig flitig kyrkbesökare eller nattvardsgäst. Som luthersk församlingsmedlem har jag ofta upplevt nattvarden lite för högtidlig och stel, då jag skulle önska att den kändes lite mer vardaglig och enkel för att vara lockande. Är jag tillräckligt väl klädd, betar jag mig rätt nu? Jag har därremot några ”mina bästa nattvardsminnen” och de är faktiskt från katolska mässor utomlands, där jag frimodigt brutit mot reglementen och gått med. Det har varit i samband med vandringar i katolska länder. Någon gång har man instruerat gäster från andra samfund hur de ska bete sig, någon annan gång inte. Hur som helst har vi vället fram där i lagom oordnade floder och bifloder, vi behagligt trötta från världens

”Och bra har det gått och bra har det känts.”

alla hörn (och kyrkliga traditioner) som på dagarna kanske mötts en stund där vi stretat fram över berg och genom skogar. Jag har tittat mig omkring i kön och sett andra människor som är långt borta hemifrån: kanske en vit katolik från Korea, en mellanfärgad från Uruguay och en svart dito från Kanada, en som egentligen härstammar från Nigeria. Männe vi inte alla har så varierande erfarenheter av kristen kyrklighet att vi ändå kan mötas där framme?

Och bra har det gått och bra har det känts. Som riktig gemenskap, på något slags flertusenårig grund. Kanske har jag inte förstått allt som sagts, men jag har känt igen sammanhang, ord och många melodier.

Och jag har kommit ihåg det som jag hört många gånger tidigare, om att göra detta symboliska ”ofta ...” och ”till min äminnelse ...”.

MARTIN NÄSE
Kronoby

NATTVARD EKUMENIK

Den katolska nattvarden

Under rubriken aktuellt i Kyrkpressen (Nr 48, 26.11.2015) diskuterar Jan-Peter Paul den katolska nattvarden kontra den lutherska nattvarden.

Jan-Peter har naturligtvis rätt i att den katolska nattvarden är ett sakrament som förmedlas av en katolsk sakramentalt vigd präst (prästvigningen är ett sakrament i den katolska kyrkan). Annars är nattvarens instiftelseord de samma för de båda kristna läroarna.

Själv är jag konverterad katolik sedan snart 60 år. Jag har gått luthersk skriftskola en hel vinter som tonåring och fått religionsundervisning i ett år innan jag blev upptagen i den katolska kyrkan. Jag har aldrig misstrott Kristi närvaro i någondera nattvarden. En stor del av året bor jag i Lovisa skärgård och besöker mässorna i kapellet på vår ö. Jag går inte till nattvardsbordet i den lutherska kyrkan men jag känner en absolut närvaro av Jesus Kristus när den evangeliska prästen läser instiftelseorden och lyfter hostian och kalken för tillbedjan.

Jan-Peter har antagligen, liksom jag, deltagit i en katolsk mässa enligt någon orientalisk rit, kan-

ske bysantinsk, och har varit med om att man där delar ut brödbitar åt alla som deltar i mässan, före konsekrationen (förvandlingen) och eukaristin. Innebörden av denna handling har jag förstätt att är just idén att vi skall samlas kring samma bord. Hos Jesu små syster i Kronohagen i Helsingfors, som lever i Charles de Foucauld ande ute i världen, samlades människor av olika religioner och ur vitt skilda samhällsgrupper på 60-talet och deltog i mässan som fader Robert de Caluwé läste enligt bysantinsk rit och med brödutdelning före den egentliga nattvardsgången. Efter mässan steg vi alla till systrarnas middagsbord och gemenskapen var påtaglig. Kanske du Jan-Peter också har deltagit i liknande mässor i ekumeniska centret varnträsk i Noux.

En liten vink till Jan-Peter, lutheranerna bekänner också den apostoliska trosbekännelsen med orden ... en helig allmänlig kyrka.

Och ett varmt tack till biskop Björn Vikström för ditt ekumeniska förhållningssätt.

KRISTINA PAUL
Sarfsalö

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förse med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

KÄRLEK RÅD

”Man brukar säga att kärleken är blind, när det är förälskelsen som är blind.”

Alf B. Svensson rekommenderar i en krönika i Dagen att man gifter sig först när man nyktrat till efter sin förälskelse.

STAR WARS JEDIISM

Jediister tror på Kraften

Inför premiären av den nya Star Wars-filmen rapporterade brittiska Church of Jediism att de dagligen fått runt tusen nya medlemmar.

”För en del har Star Wars har samma funktion

som Bibeln har för kristna”, menar den nederländska religionssociologen Markus Davidsen enligt tidningen Dagen.

”Regissören George Lucas ville att människor skulle bli andligt inspirerade, men inte att de skulle skapa en ny religion.”

HÄRMÄ SPA

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

Vinter-erbjudande i Härmä

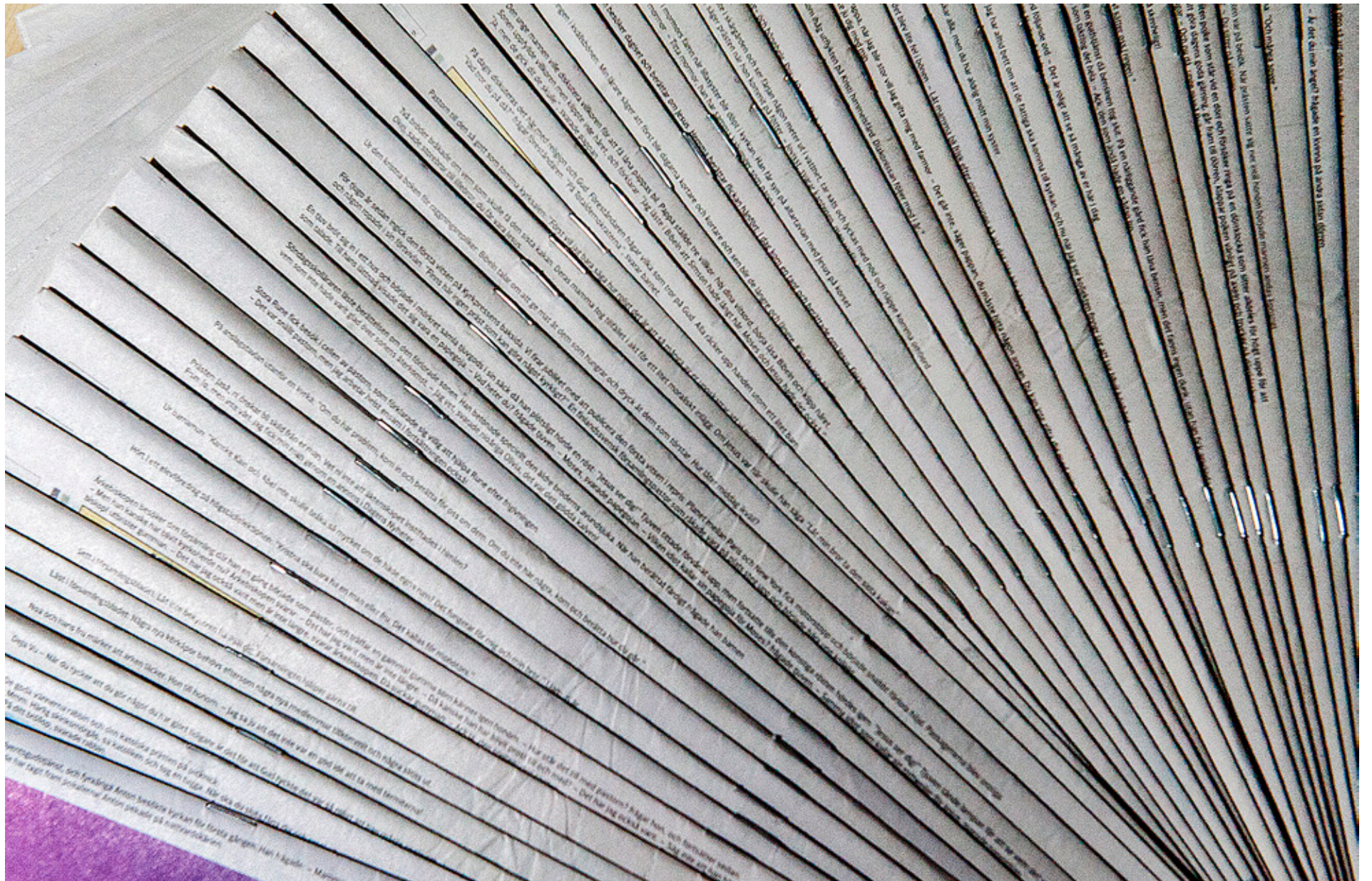
166€ / pers./2 dygn

Spasemester 2 dygn

- inkvartering i dubbelrum
- 2 x frukost
- 2 x lunch eller middag från buffébordet
- 1 x klassisk massage 25 min
- 1 x gruppbehandling med aromatorfflor & havrekudde
- fri tillgång till spabadet och gymmet
- inträde till restaurangdansen
- ledd fritidsprogram må-fre

Gäller sö-fre till 6.3.2016.

HÄR, PÅ tidningsryggen, har Kyrkpressens vits haft sin plats sedan över 20 år tillbaka.

Lilla Elsa var första gången i kyrkan. När det var dags för kollekten sade hon med hög röst: Du ska inte betala för mig pappa, jag är under fem år.

Vad är vitsen?

I höst blev det tjugo år sedan Kyrkpressens första vits publicerades. Den var ett resultat av spontan brainstorming en sen kväll.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**
FOTO: **JOHAN SANDBERG**

Det var en måndagskväll på Kyrkpressens redaktion, på den tiden belägen på Bangatan i Helsingfors. **Rolf af Hällström** minns:

– Vi var bland de första tidningarna som började göra vår layout själva, på redaktionen. **Ben Fernström**, som redigerade tidningen på den tiden, tyckte om att experimentera och kolla vad som egentligen var möjligt att göra i layoutväg, säger af Hällström som var den som, tillsammans med Fernström, kom på idén att ha en vits i Kyrkpressen. Ben Fernström upptäckte

att det gick att skriva också på tvären – tidningen Västra Nyland hade på den tiden en linjal som löpte längs tidningsryggen.

– Vi tänkte att en vits skulle vara en rolig idé. Vi bestämde att det här gör vi, och så gick vi över till **Bengt Lassus** som var verksamhetsledare för Församlingsförbundet på den tiden och satt i rummet intill. Han levererade en vits.

År 1995 var det **Olav S. Melin** som var Kyrkpressens chefredaktör.

– Vi frågade aldrig honom om lov. Vi sa ingenting om hela saken, folk fick upptäcka vitsen själva. I årtal var det många som inte hade en aning om att vitsen fanns där, på tvären, säger af Hällström.

Senare har den till och med blivit ett ämne för finlandssvenska frågesporter.

”Vi sa ingenting om hela saken, folk fick upptäcka vitsen själva.”

Rolf af Hällström

Under åren har vitsen blivit bekant för de flesta. En KP-redaktör åkte taxi i Jakobstad, och efter att det blev klart vad hon jobbade med började chauffören genast berätta vilka vitsar han gillat allra mest.

Kyrkpressens första vits publicerades 24.8.1995 och lydde: ”Planet mellan Paris och New York fick motorstopp och började snabbt förlora höjd. Passagerarna blev oroliga och någon ropade i sin förtvivlan: ”Finns här ingen präst som kan göra något kyrkligt?” En finlandssvensk församlingspastor som råkade vara på plats steg upp och började samla upp en kollekt.”

Svårt välja rätt

Under åren har vitsen varit en både rolig och utmanande arbetsuppgift för tidningens redaktörer. För att

en vits ska anses vara lämplig måste åtminstone någon på redaktionen tycka att den är rolig och dessutom måste den ha en koppling till kyrka eller tro.

Den redaktör som får uppdraget har det inte lätt och brukar ofta högljutt beklaga sitt öde. Alla redaktionens vitsböcker och de vanligaste webbsidorna med vitsar är sedan länge genomlästa och använda. Den som tror sig ha hittat något nytt bemöts oftast med ett brutalt: Den där har vi haft.

Dessutom är alla vitsar inte lämpliga, och många har censurerats redan på idéstadiet. Kyrkpressens tidigare annonsredaktör **Marianne Tanttinen** minns särskilt en som aldrig fick komma i tidningen.

– Den handlade om en gris och tyvärr minns jag den fortfarande, beklagar hon.

Rolf af Hällström minns att vitsen om bondhustruns begravning väckte kritik bland läsarna.

– Det var den där om att kistbärarna snubblade på kyrktröskeln och hustrun vaknade till liv igen. När

hon dog ”på nytt” sa mannen så här när de kom till tröskeln: Ta det försiktigt nu, det var här olyckan hände förra gången.

– Den gillades inte av alla.

Vems perspektiv?

En annan vits som en del ansåg vara olämplig var den som handlade om kråkor som bosatt sig i kyrktornet. Vaktmästaren föreslog: Det är inte svårt att bli av med dem, döp och konfirmera dem bara så flyger de nog sin kos.

Orsaken till att en del kyrkliga vitsar väcker delade känslor är kanske perspektivet. Då kyrkan gör sig lustig över sin egen verksamhet, idkar självironi (som i vitsen om kråkorna), kan det vara något som är väldigt roligt för en del av dem som är ”innanför” men som kan uppfattas som hädiskt och fullt av andra. Präster berättar antagligen mycket mer bitska vitsar om kyrkans verksamhet om enbart andra präster är närvarande.

Men Kyrkpressen lever med en delad identitet: de

som jobbar på tidningen känner ofta att de befinner sig ”innanför” i den kyrkliga kulturen, men läsarna uppfattar inte nödvändigtvis saken på samma sätt.

Kanske därför väckte vitsen om hur Gud, Jesus och den heliga Anden spelade golf negativa reaktioner. Efter att den publicerats kom ett samtal till redaktionen: Kan ni inte bara ha vitsar om barn som säger gulliga saker.

Utmaning!

När jag surfar på sökorden ”Kyrkpressens vits” hittar jag folk som anser att Kyrkpressens vitsar är rekorddåliga. Jag utmanar alla dem som tycker så att komma till redaktionen en måndagsförmiddag och bidra med en vits som vi aldrig publicerat tidigare och som är lämplig för alla åldersgrupper. Vi bjuder på kaffe och varm stämning!

Du kan också skicka oss en vits per e-post på adressen redaktionen@kyrkpressen.fi eller via snigelpost på Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors.